

TISZA KÖZÉP-TISZA

30 éves a
Nagykunsági-
fócsatorna
jubileumi vízi
emléktúra

4 oldalas színes
melléklettel

A KÖZÉP-TISZA-VIDÉKI KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG LAPJA

XXXI. évfolyam, 4. szám • 2008. augusztus

Tisza Vízyűjtő-gazdálkodási Fórum

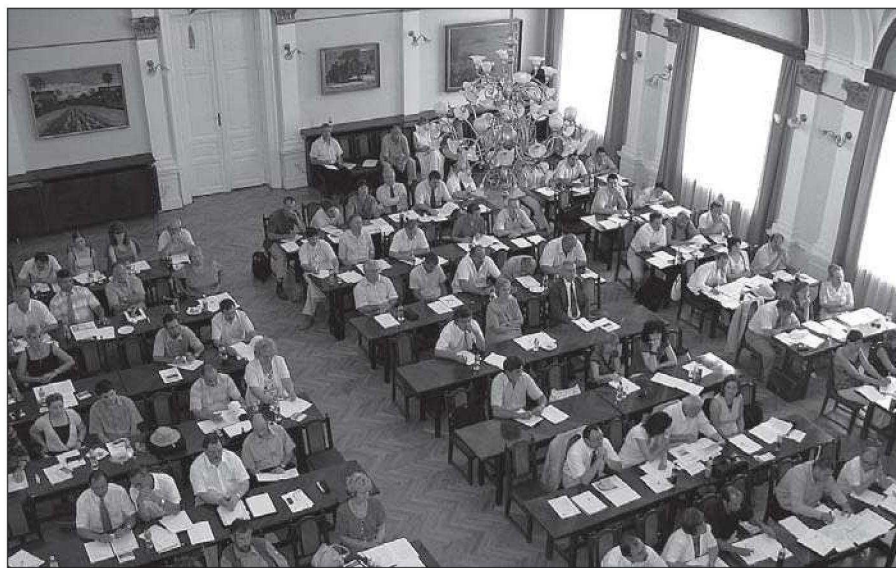
Az EU Víz Keretirányelvének megfelelően vízgyűjtő-gazdálkodási terv készül a Duna-medencére az érintett 14 ország közreműködésével és a Duna Védelmi Egyezmény Nemzetközi Bizottságának (az angol rövidítés szerint ICPDR) koordinálásával. A Duna-medencében a Tisza vízgyűjtője a legnagyobb kiterjedésű (Románia, Ukrajna, Szlovákia, Magyarország és Szerbia), mintegy 157.000 km²-es területet foglal el. Jelentőségére való tekintettel az országok vízgazdálkodásért felelős miniszterei megállapodtak egy ötoldali együttműködésben (Memorandum of Understanding, 2004. december), melynek eddigi eredményeként 2007. végére elkészült egy átfogó helyzetértékelés a Tisza vízgyűjtő jelenlegi állapotáról. A jelentés alapját képezi a 2009. végére esedékes tiszai vízgyűjtő-gazdálkodási terv is. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése során egyik fontos feladat a társadalom bevonása, hiszen sokszor alakítói és meghatározói a tervek véglegesítésében. Ezért is lényeges a tervezés minél korábbi fázisában a vélemények kölcsönös megismerése. Annak érdekében, hogy a készülő Tisza részvízgyűjtő-gazdálkodási terv minél szélesebb társadalmi egyetértésen alapuljon, Szolnokon a Megyeháza Nagytermében 2008. június 26-án fórum megrendezésére került sor. A meghívottak köre a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés társadalmi konzultációjának eddigi tapasztalatai alapján az érintett kormányzati és önkormányzati szervek, a társadalmi szervezetek, a vízhasználók és a szakmai-tudományos élet képviselői közül kerültek ki. A rendezvényt több mint 100 fő tisztelte meg jelenlétével, akiknek ezúton is köszönjük az aktív részvételt.

A fórumon első előadónaként Holló Gyula, Vízigazgató a vízgyűjtő-gazdálkodás Nemzetközi együttműködéséről tartott ismertetést. Az előadás a Víz Keretirányelv szempontjából foglalta össze a Nemzetközi Duna Védelmi Egyezmény keretében zajló együttműködést a teljes Duna-vízgyűjtőn és annak viszonyát a Tisza részvízgyűjtőn folyó munkához.

Második előadásban Kovács Péter a Megyei Közgűlés Alelnöke a Tisza vízgyűjtő helyzetértékeléséről tartott rövid ismertetést. Az elő-

adás a Nemzetközi Duna Védelmi Egyezmény keretében tevékenykedő, az öt érintett ország szakértőiből álló Tisza csoport jelentését mutatta be. A harmadik előadás Reich Gyula tolmácsolásában a Tisza-völgy jelentős vízgazdálkodási kérdések és problémák bemutatásáról szólt. A Víz Keretirányelv szerint folyó vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés során fontos részállomás a jelentős vízgazdálkodási kérdé-

• *Legyen társadalmi és szakmai vitákön kiértelt stratégia a Tisza-völgyre vonatkozóan. Sem az annak idején előirányzott Alföld törvény, sem a Vásárhelyi-terv Továbbfejlesztése nem hozott megfelelő eredményt. A 21. század legfontosabb stratégiai kérdése a víz, ugyanígy a Kárpát-medencében is. Túl sok szerep hárul az államra a vízgyűjtő-gazdálkodás tervezés kapcsán. A helyzetértékelés egészüljön ki a mai vi-*

A rendezvényt több mint 100 fő tisztelte meg jelenlétével

sek közbenső áttekintése. Az előadás a Tisza völgyre vonatkozó problémákat mutatta be. Ebben az időben még a folyt a téma társadalmi konzultációja, tehát aktualitásaként nagyon sok hozzászólás érkezett. A negyedik előadásban - melyet Varga László és Háfra Mátyás tartott -, bemutatásra került a hazai Tiszai részvízgyűjtő-gazdálkodási tervezés jelenlegi állása. Az igazgatóság ebben a tervezési feladatban országosan kijelölt koordinátori szerepet is betölt, ezért ezt a munkát kiemelten kezeljük. Az előadás a tervezés jelenlegi állását, az együttműködés formáját, a nyilvánosság bevonásának lehetőségeit, az elért eredményeket és a részletes tervezési folyamatokat mutatta be.

A konzultáción elhangzott kérdéseket és válaszokat a minisztérium honlapjáról részleteiben meg lehet ismerni. Azonban néhány, az általános vita során elhangzott hozzászólást is érdemes megismerni, melyek a következők:

taírásban megfogalmazott részeivel és ezzel együtt jelenjen meg a nemzetközi porondon. Az árvízvédelem legyen része az ország biztonságpolitikájának. A vízgazdálkodás területén tovább kell erősíteni a partnerséget, a határon túli területek felé is. A vizekben gazdag Kárpát-medence felértékelődik a jövőben, de ehhez a vizet helyben kell tartani, ahogy az Alföldön is.

• *Többet kell tenni folyóink ukrainjai szakaszaiért, mert nekik még korlátozottabbak a lehetőségeink, mint Magyarországnak. A civilek észrevételeikről várunk némi visszajelzést, ami megerősítést ad, hogy figyelembe vették a javaslatainkat.*

• *Még több hozzászólásra, észrevételre van szükség, és ha lehet, minél több javaslatot küldjenek írásban, hogy javíthassuk ezt az anyagot!*

• *A Tisza együttműködést és a kétoldali egyezményeket az ICPDR erejével kell jobbá tenni!*

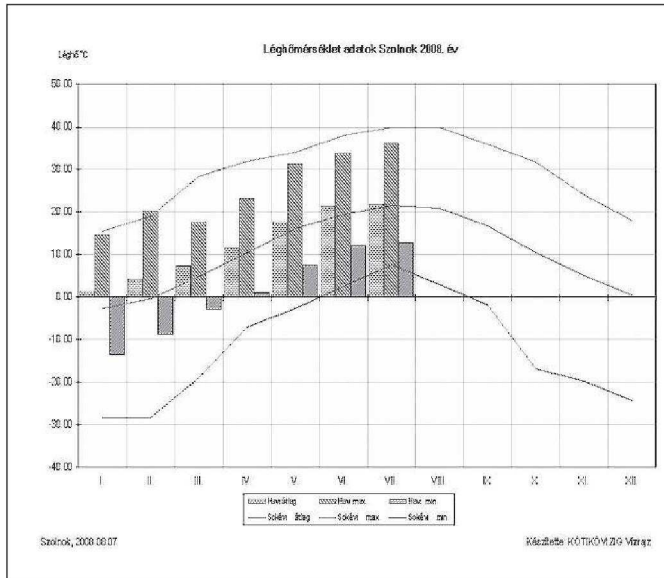
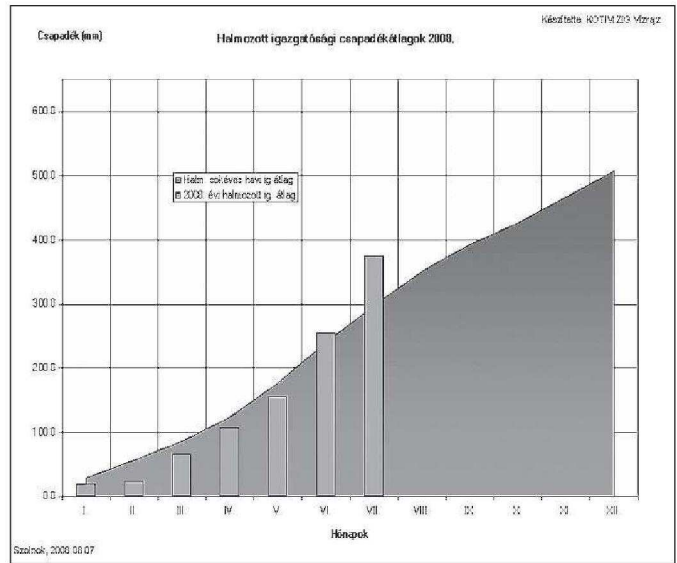
Háfra Mátyás

Hidrometeorológiai értékelés

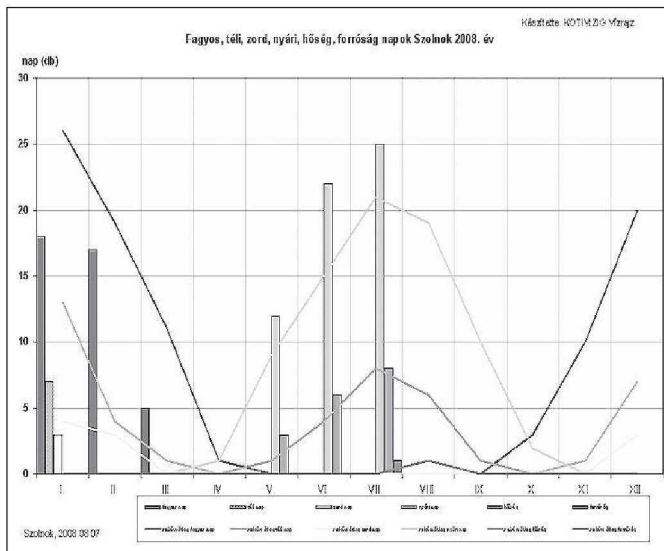
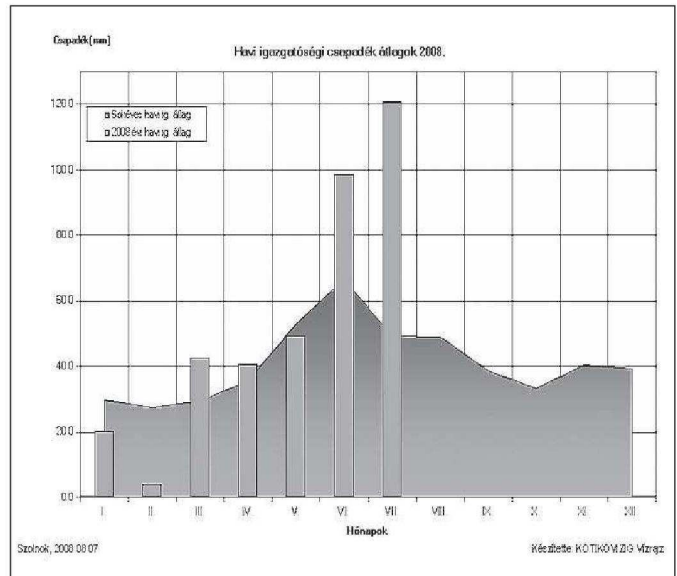
2008. június 1. - július 31. közötti időszokról

Június hónap hőmérséklet szempontjából a 2007. évihez hasonlóan konszolidáltan indult, a napi minimumok 12,4 -16,2 °C között alakultak. A hónap első három napja csapadékmentes volt, majd 15 napon keresztül csapadékos időjárás következett, összesen 1-2 nap megszakítással. Igazgatóságunk területére ezen időszak alatt 44 - 120 mm eső hullott, ez már a sokéves június havi igazgatósági csapadék átlagnak 67-182 %-a. Június 19-23-ig ismét nem volt semmi csapadék. A csapadékmentes időjárás következtében június 22-26. között hőség napok voltak. A napi max hőmérséklet 30,8 - 33,9 °C között alakultak. A hó-

Júliusban az Igazgatóság területére mindhárom dekádban esett nagy mennyiségű csapadék. Első dekádban a legtöbb csapadék Július 7-én, Kunhegyesen 38,6 mm esett. A második dekádban Jászberényben észleltek két nap (július 14-15) alatt 68,2 mm-t. Az Igazgatóság 11 kiemelt csapadékmérő állomásán július 21-31. közötti időszakban 43,9-110,8 mm közötti csapadékot mértek. 10 nap alatt Kunhegyesen (110,8 mm) és Jászberényben (107,3 mm) esett a legtöbb mennyiség. A hónap legcsapadékosabb területe Jászberény térsége volt, 214,7 mm-el, a legcsa-

nap utolsó hetében helyenként ismét nagyobb mennyiségű csapadék hullott, 6-46 mm. Júniusban több helyen előfordult 30 mm feletti napi csapadék (Tiszasüly, Karcag, Kisújszállás és Kunszentmárton). A legtöbb csapadékot Kunszentmártonban, június 26-án észleltek (34,8 mm). Az Igazgatóság területére június hónapban összesen 98,6 mm csapadék hullott, ami a sokéves június havi átlag (65,6 mm) csapadéknak 150 %-a volt. A hőmérséklet a sokéves átlagot (19,8 °C) 1,6 °C-kal haladta meg, a hónap leghidegebb napja június 14-e volt, a maga 12,2 °C napi minimum hőmérsékletével. A legmelegebb nap június 23-a,

padékszegényebb pedig Mezőtúr 57,9 mm-el. Amilyen szárazság volt 2007. júliusában, olyan sok csapadék esett 2008. júliusában. 2007. júliusban (30,7 mm) a sokéves csapadék átlagnak csak az 53 %-a esett, ezzel szemben 2008. júliusában (120,7 mm) 210 %-a. 2008. július a 120,7 mm átlagcsapadékkal kiemelkedő, mert észlelésünk kezdete óta (1963) csak három évben (1991-, 1999- és 2001-ben) volt ennél több csapadék. A hőmérséklet a sokéves átlagot (21,5 °C) 0,3 °C-kal haladta meg, a minimum hőmérsékletet 12,7 °C-ot (sokéves 2,6 °C) július 23-án, maximumot 36,1 °C-ot (sokéves 38 °C) július 13-án mérték. A hőség napok száma (8 nap) megegyezett a sokéves hőség napok számával, a 25 db nyári nap a sokévesnek (21 nap) 119 %-a volt. Ebben a hónapban forróság napunk (napi maximum > 35,0 °C) 1 db volt, ami szintén megegyezik a sokéves forró nap darabszámával.

amikor a napi maximum 33,9 °C volt (sokéves 38 °C). A hőség napok (napi maximum > 30,0 °C) száma (6 nap) a sokévesnek (4 nap) 150 %-a, a 22 db nyári nap (napi maximum > 25 °C) a sokévesnek (15 nap) 147 %-a volt. Ebben a hónapban forróság napunk nem volt.

Tóth Ildikó

XXVI. Országos Vándorgyűlés Miskolcon

A Magyar Hidrológiai Társaság 2008. évben is megrendezte a „vizes szakma” számára változatlanul fontos rendezvényét. Immár 26. alkalommal került lebonyolításra az Országos Vándorgyűlés, mely ezúttal Miskolcon volt, 2008. július 2. és 4. között. Az előzetesen beküldött dolgozatok, a résztvevők száma és aktivitása azt mutatta, hogy a Társaságnak e rendezvénye kiemelt fontosságú és az elmúlt években a Vándorgyűlésen megfogalmazott ajánlásokat a különböző projektekbe beépítik, valamint a döntéshozó testületek is figyelembe veszik. A Vándorgyűlés programjának kialakításához a szakosztályok és a területi szervezetek javaslatai alapján 8 szekciót határoztak meg, melyekre jelentős számú dolgozat érkezett: (a dolgozatok a www.hidrologia.hu társasági honlapon olvashatók.)

Dr. Ijjas Istvánnak, az MHT elnökének megnyitója

Nyitó plenáris ülés

1. Vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés
2. Vízkárelhárítás
3. Területi vízgazdálkodás
4. Vízkutatás, víztermelés, vízvédelem
5. Vízellátás
6. Szennyvízelvezetés és tisztítás
7. A víz, mint megújuló energiaforrás
8. Vízügy, kommunikáció

Lovas Attila a 8. szekció (Vízügy, Kommunikáció) elnöke, illetve a 2. szekció (Vízkárelhárítás) felkért előadója volt. Előadásának címe: Árvízi kockázatelemzés – kinek készítjük?

A három „gárcia”

A dolgozatokat beküldők számára biztosított előadási lehetőség új lendületet adott a szakmai munkának. Az előző évihez hasonlóan dolgozataik anyagát a szerzők a szekció

Hölgykoszorúban a VMVO osztályvezetője

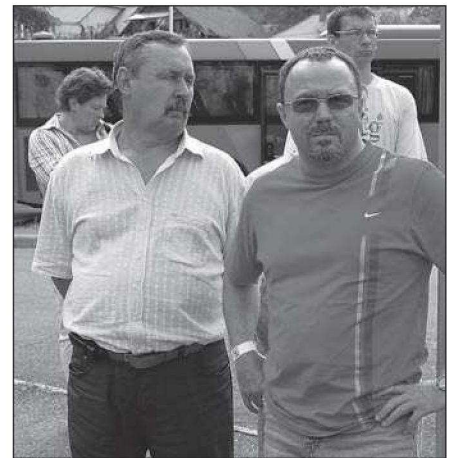
keretében előadhatták. Az előadások limitált időkereteit a dolgozatok és az előadók számára ismeretében a szekció elnöke határozta meg. A Vándorgyűlésen a KÖTI-KÖVIZIG részéről négy különböző szekciókban 8 előadás került megtartásra, melyek fokozott érdeklődést váltottak ki a hallgatóságból. Az előadók a következők voltak: Lovas Attila, Békési István, Horváth Béla, Felkai István, Fehér Károly, Háfra Mátyás, Hetényi Mária és Horváth Lajos. A rendezvény idejére szakmai kiállítást rendeztek és helyi programot is szerveztek az

Avasi kilitóhoz, a Szt. György forráshoz, a Tavi forrasi vízműhöz, a lillafüredi Szinva víz-eséshez, az Anna forrasi és a Miskolc-Tapolca

Baráti találkozón a KÖTI-KÖVIZIG-es munkatársak

vízműhöz. A Vándorgyűlést követő napon megtartott tanulmányi kiránduláson pedig megtekinthető volt a Tiszalöki duzzasztó és vízerőmű, bemutatták a Tokaj belterületen végzett töltésrekonstrukciót.

Kollégáink szakmai kiránduláson is részt vettek

A három napos szakmai programot tiszai hajózás zárta. 2009-ben a Vándorgyűlés Baján kerül megrendezésre, melyre a házigazdák meghívásokat tolmácsolták a jelenlévőknek és minden a téma iránt érdeklődőnek.

Horváth Lajos

Elbúcsúztunk Kapusi Lajostól

Megrendült és nehéz szívvel, a tehetetlenség torokszorító érzésével sorakoztunk fel Kapusi Lajos, a Karcagi Szakasz-mérnökség nyugalmazott, aranydiplomás főmérnöke ravatalánál, hogy végső búcsút vegyünk Tőle. Váratlanul jött a megdöbbentő hír: Kapusi Lajos örökre lehunyta szemét a karcagi kórházban.

Emlékek százaai jutnak eszünkbe, melyeket szorongó szívünkbe zártunk.

1951. július 1-én okleveles építőmérnöki diplomáján még száradó pecséttel, sportos mozgású és igen jó képességű fiatalember felvételére került sor. Két év múlva (1956. augusztusában) vezetője lett a Karcagi Szakasz-mérnökségnek és ezen beosztásban végezte munkáját 1988-ig, nyugállományba vonulásáig.

Szakmai tevékenysége során kemény és nehéz évtizedek jöttek. Az 1956-os jeges dunai árvízvédekezéskor a győri és a bajai területekre osztották be, majd az árhullám levonulása után a töltések helyreállítási munkáin tevékenykedett. Ekkor vehette át az első kiüntetését, az Árvízvédelemért Emlékérmét. Az 1960-as évek elején a szakasz-mérnökség területe jelentősen megnövekedett, összevonásra került a Kisújszállási Főépítésvezetőséggel és a Tiszaroffi Szakasz-mérnökséggel. Így a szakasz-mérnökségi feladatok jelentősen megnövekedtek, kiszélesedtek. Feladata volt a területén lévő vízállás-építványok karbantartása, felújítása, ár- és belvízvédelemre való felkészítése, az öntözést szolgáló művek üzemeltetése, mindezek fejlesztése. Az 1977-es év ismételtén a változás éve, ekkor került sor a két gazdasági egység összevonására és feladatai tovább növekedtek. Folyamatosan épültek a Nagykunsági öntözőrendszer főcsatornái, műtárgyai, új, korszerű szivattyú-

telepek, mint a Mirhói, Telekhalmi, Sebeséri, Apavári. Irányítása alatt épült meg a Kunmadarasi és Karcagi Szennyvíztisztító Telep és a hozzátartozó csatornarendszer, ezen kívül igen sok új gát- és csatorna-telep, a tiszafüredi horgászcamping és a berekfürdői üdülő. A felsoroltakon túl még számtalan nagy műszaki igényességű vízgazdálkodási létesítmény épült fel a több mint

három évtizedes vezetése alatt. Az általa vezetett szakasz-mérnökség 1970-ben és az azt követő 5 éven át elnyerte az élüzem címet. Ebben az évtizedben 7 alkalommal irányított tartós árvízvédekezést sikerrel.

A szakasz-mérnökségi feladatokon túl számtalanszor vett részt az igazgatósági szintű műszaki és gazdasági elemző munkákon, vezetői megelégedéssel beszéltek ez irányú tevékenységéről.

Kiemelkedő színvonalon végezte szakmai, gazdaságvezetői munkáját, a fejlődés követelményeivel való azonosulása példamutató volt. Fiatal munkatársak beilleszkedését mindig a legnagyobb gonddal segítette, tudását, tapasztalatait szívesen átadta.

Emberi és vezetői nagysága bizonyítja, hogy 4 alkalommal kapta meg a Vízgazdálkodás Kiváló Dolgozója kitüntetését, 1977-ben a Munka Érdemrend Ezüst fokozatát. 2004-ben az Egyetem tanácsa aranydiploma adományozásával ismerte el mérnöki tevékenységét.

A vízügyi szolgálat, a Hortobágy - Berettyó főcsatorna, a Duna, a Tisza partján élő, dolgozó vízügyesek tisztelettel megőrzik emlékét, munkája sokáig példa lesz fiatal és öreg vízügyes előtt.

Emléke szívünkben él tovább. Őrizze álmát a béke, a szeretet. Nyugodjon békében!

Makai Mihályné

IN MEMORIAM BODA LÁSZLÓ

Nem tudom, mit mondjak...

Itt hagytott.

Helyettünk más helyet választott.

Bizonytalan kép felé futott...

Elhagyta ezt a világot.

Nem ő akarta,

a sors hozta így.

S küzdve a vak világgal,

Vesztve hagyta itt.

Ő volt, aki.

Volt, és ez a lényeg.

Nincs, ...

és nem is lesz még egy.

Ember volt...

szív és lélek,

Egy és más,

az és mégsem.

Gondolt jót, rosszat...

Szépét.

Akarta a világmindenséget.

Csak egy részét, a saját egét...

abba tette mindenét.

Elment hát...

itt hagytott minket.

Végül nem akarta már,

a mindenséget.

Eltávozott közülünk Boda László, aki barát volt, kolléga volt, és legfőképpen VÍZÜGYES - csupa nagybetűvel, mert neki ez volt az élete - a VÍZÜGY. Családjá nemzedékek óta a családjá a Vízügyi szolgálatában állt, nagyapja, nagybátyja, édesapja és édesanyja mind-mind szolgálat megbecsült tagjai voltak. Ő sem hozott szegényt rájuk, míg egészségi állapota lehetővé tette szorgalmasan, megbízhatóan végezte munkáját.

Szólnokon született, de óballai gyerek volt. Szerette, ismerte a Tiszát, mint nyiladozó értelmű falusi kisfiú, mint jól képzett pályakezdő mérnök, és mint rutinos „öreg vizes”.

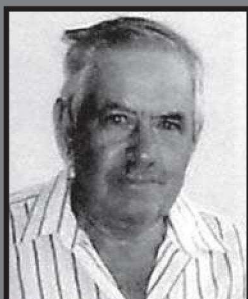
A szolnoki vízügyi szakközépiskola és a bajai Eötvös József Főiskola általános és mezőgazdasági vízgazdálkodási szak kitűnő ismeretekkel ruházta fel a jófejű diákok a vizes élethez. Munkavezetőként, kerületi felügyelőként, termelés-előkészítőként, vízgazdálkodási csoportvezetőként egyaránt jól teljesített. A Hortobágy-Berettyón szakasz-velemlévezetőként a Felső-Tiszán műszaki irányítóként vette ki a részét a védekezési munkákból. Ezek a sikeres védekezések az iskolában meg nem szerezhető ismeretekkel gyarapították tudását. Folyamatosan figyelemmel kísérte a legfrissebb fejlesztéseket, találmányokat és ezzel párhuzamosan kutatta - rendszerezte a vizes emlékeket, majd olvasmányos cikkben adta közre a csokorba szedett érdekességeket.

A vízügyesek nagy családjá nevében búcsúzóok fiatalon elhunyt munkatársunktól.

Emlékét megőrzük! Nyugodj békében!

Geló Edit

Megemlékezés Pomaházi Józsefről

Megrendüléssel fogadtuk a szomorú hírt, hogy életének 75. évében elhunyt Pomaházi József nyugdíjas csatornaőr, csatorna biztos, akitől 2008. március 10-én vettek végső búcsút a tiszaszőlősi temetőben a családtagok, a rokonok és a vízügyes munkatársak. Józsi bácsi 1932-ben született. A KÖTIVIZIG-nél 1956-tól dolgozott, először a Tiszaroffi szakasz-mérnökségnél, majd az 1959-től a Körtvélyesi csatorna őrházánál végezte munkáját a Nagyfoki rendszer csatornaőreként.

1962-ben sikeresen elvégezte a csatorna-őr tanfolyamot. 1969-től átkerült a Tiszaszőlősi őrházba, ahol az egyik legszebb helyen lévő őrházban, a Cserőközben teljesített szolgálatot. Ez a hely volt számára a legkedvesebb, innen vonult nyugállományba 1992-ben. Megbízható, lelkiismeretes, a szakmát és a területét kiválóan ismerő ember volt.

A hosszú vízügyes pályafutás alatt szakmai munkájáért több kitüntetés, elismerést kapott. Munkája mellett fontos volt számára a családja, felsége Erzsike néni, akivel négy gyermeket neveltek fel, valamint az unokák és dédunokák, akik szeretettel vették körül.

Nyugdíjba vonulását követően szívesen jött vissza közénk egy-egy Kiskörei Szakasz-mérnökségi Napra, ahol örömmel fogadta egyaránt a régi és az új munkatársakat. Szívesen ismerkedett a fiatal őrkkel, dolgozókkal és lelkesen mesélt a régi időről, mindig mosolygós, fiatalos maradt. Emlékét megőrizve búcsúzzunk. Nyugodjon békében.

Morcásnyí Margit

A KÖZPONT HÍREI

1. A „Külterületek vízgazdálkodási fejlesztési lehetőségei az EU pályázati forrásainak ismeretében” címmel az MHT Szolnoki Területi Szervezete és a JNSZ Megyei MMK közösen konferenciát rendezett Szolnokon, 2008. június 3-án. A rendezvényen a KÖTI-KÖVIZIG részéről Virágné Kóházi-Kiss Edit, dr. Kovács Sándor, Solyom Péter és Horváth Béla tartott előadást.

2. A Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság a Nagykunsági-főcsatorna megépítésének 30. évfordulója alkalmából rendezvénysorozatot szervezett 2008. június 21. és június 25. között. A programok közül kiemelkedett a beeresztő műtárgynál megtörtént emléktábla avatás, illetve a kenu-túra, melynek során a résztvevők végig eveztek a főcsatorna teljes hosszát.

3. A KÖTI-KÖVIZIG és a KvVM a Duna napi rendezvénysorozat keretében Tisza vízgyűjtő-gazdálkodási fórumot rendezett 2008. június 26-án Szolnokon, ahol az érintett kormányzati és önkormányzati szervek, a társadalmi szervezetek, a vízhasználók és a szakmai-tudományos élet képviselőinek lehetőségük nyílt a Tisza vízgyűjtő jelenlegi állapotáról 2007-ben készített átfogó helyzetértékelés megvitatására és tájékozódhattak a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés jelenlegi feladatairól. (Az EU Víz Keretirányelvének megfelelően vízgyűjtő-gazdálkodási terv készül a Duna-medencére az érintett 14 ország részvételével. 2007. végére elkészült egy átfogó helyzetértékelés a Tisza vízgyűjtő jelenlegi állapotáról, amely jelentés az alapját képezi a 2009. végére esedékes tiszai vízgyűjtő-gazdálkodási tervnek.). A konferencián igazgatóságunk képviselőjében Varga László és Háfra Mátyás közös előadást tartott a „Hazai Tisza vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés állása” címmel, mely a tervezés jelenlegi állását, az együttműködés formáját és a tervezési folyamatot mutatta be.

Vona Titusz

4. Az áprilisban benyújtott „LABEL - Árvízi kockázatkezelés az Elba vízgyűjtőjén” című projekt, melyben a KÖTI-KÖVIZIG partnerként vesz részt, támogatást nyert a Central Europe Programme-tól. A tevékenységek őszel indulnak nemzetközi összefogásban, német vezető partnerséggel. Az együttműködést megelőzte az INTERREG IIIB ELLA projekt, melynek során a résztvevő partnerek - köztük a KÖTI-KÖVIZIG - kialakítottak egy területrendezői-vízgazdálkodási hálózatot az Elba vízgyűjtőjére, meghatározták a veszélyeztetett pontokat és közös cselekvési terveket dolgoztak ki. A már elért eredmények jelentik a LABEL projekt alapját. A LABEL célja egy transznacionális kockázatkezelési stratégia kialakítása és fejlesztése, magas prioritású feladatok kivitelezése, valamint az Elba és a környező folyók árvízi kockázatának jelentős csökkentése. A projekt konzorciuma magában foglalja az Elba folyó összes területrendezői és vízgazdálkodási hatósági intézményét, így biztosítva a kidolgozott módszerek és eredmények transznacionalitását. Az Elba vízgyűjtőjén kívül eső partnerek, így a KÖTI-KÖVIZIG is saját területén fogja tesztelni a LABEL-ben kidolgozott módszereket, vizsgálva azok adaptálhatóságát és eredményességét. A beruházás teljes költségvetése 4,7 millió euró.

Szécsi Kata

Zöldár a Tiszán

Július 20. után jelentős mennyiségű csapadék hullott a Tisza Kárpátaljai vízgyűjtőjén. A Tisza folyó kárpátaljai szakaszán az intenzív csapadék tevékenység hatására július 24-én árhullám indult el. A Kárpátalján átlagosan 24 mm csapadék hullott. Hazai területen ennél kisebb, átlag 11 mm csapadék-évenység volt és további jelentős csapadék volt várható. A Kraszna határainkon túli területén III. készütségi fok fölötti vízállásokkal tetőzött. A Túr folyón is árhullám indult el.

A kedvező időjárási feltételek hatására a Felső-Tiszáról érkező árhullám ellapulására lehetett számítani.

A vártnál lényegesen kedvezőbb vízzszinttel tetőzött az árhullám Vásárosnaménynál július 29-én, 824 cm-rel.

2008. július 31-én 8 órától I. fokú árvízvédelmi készütség elrendelésére került sor a 10.03 Doba-Kanyari és a 10.07 Fegyvernek-Ledencei árvízvédelmi szakaszokon. Továbbá I. fokú árvízvédelmi készütség volt érvényben a Szolnok-Újszász-Szörői árvízvédelmi szak-

szon a Zagyva jobb part 22+680 tkm szelvényében a korábban megrongált Tápió lecsapoló zsilip pontszerűen figyelőszolgálatát végett.

A Tisza Kisköre-alsónál 678 cm-en tetőzött augusztus 5-én, Szolnokonál 639 cm-en tetőzött augusztus 6-án.

A Kiskörei vízlépcsőnél a duzzasztást 2008. augusztus 6-án 676 cm-es Kisköre-alsó vízállásnál megkezdték.

2008. augusztus 7. 18:00 órával a Kisköre-Fegyvernek közötti Tisza szakaszon, a jobb és bal parti (10.03., 10.07.) árvízvédelmi szakaszok I. fokú védelmi készütségét megszüntettük a további várható apadás miatt.

A védekezés ideje alatt jelentős beavatkozásra nem került sor.

A levonuló Tiszai árhullám miatt a kezelésünkben lévő belvízcsatornák torkolati zsilipjei is zárva voltak, így a szivattyútelepek szakaszosan üzemeltek. I. fokú belvízvédelmi készütség volt érvényben: 10.04. Kiskörei, a 10.05. Jászkiséri, a 10.07. Kisújszállási és a 10.08. Karcagi és a 10.09. Cibakházi belvízvédelmi szakaszokon.

Csatáriné Tasi Anett

KISKÖREI MOZAIK

1. A Tiszán levonuló árhullám miatt az öblítő csatornák július 25-én zárásra kerültek, majd augusztus 1-én a Kiskörei vízlépcsőnél a duzzasztást megszüntettük. Ezzel egyidejűleg a jelentős mennyiségű uszadék is folytatta útját a Tisza alsó szakasza felé. Augusztus 6-án a duzzasztás megkezdődött, a Tisza-tó nyári vízzszintje beállításra került és ezzel párhuzamosan az öblítő csatornák szabályozó műtárgyait is kinyitottuk.

2. A 2008. évi duzzasztómű revíziós munkák közül befejeződött az alvízi ideiglenes elzárók felújítása és július 21-én megkezdődött az 1. számú duzzasztó nyílás nagyjavítása az ideiglenes elzárók berakásával és víztelenítéssel. A Tisza árhulláma miatt azonban július 24-én az alvízi ideiglenes elzárókat ki kellett szedni, a nyílást el kellett árasztani. Ebben az állapotban a főelzáró acélszerkezet vízzáró lemezenek felülettisztítását tudtuk elvégezni. Amennyiben a Tisza vízállása engedi, újra

megkezdjük a víztelenítést és folytatjuk a revíziós munkát.

3. A Tiszaroffi szükség tározó töltésének építése befejeződött, a Tiszagyendai új őrház építése megfelelő ütemben halad. Az északi feltöltő-leürítő műtárgy kivitelezése megkezdődött, a déli műtárgy esetében még az előkészületi munkák folynak.

4. A Nagykunsági-főcsatorna üzembe helyezésének 30. évfordulója alkalmából 2008. június 23-25. között szakmai és tanulmányi rendezvény keretében kenu túrára került sor a főcsatornán. A rendezvény a Kiskörei Szakaszmenőrség kezelésében és üzemeltetésében lévő beeresztő műtárgynál kezdődött, ahol Kóthay László szakállamtitkár, Varga László igazgató, Bordás Imre Abádszalók település polgármestere, Dr. Teszárné Dr. Nagy Marianna Regionális labor vezetője és Dudás Tibor a MOHOSZ képviselőjének köszöntötte a résztvevőket. Rövid beszédet mondtak a

Felújított alvízi ideiglenes elzáró tábla

Nagykunsági öntözőrendszer jelentőségéről, a környező településekre gyakorolt hatásáról, a főcsatorna élővilágáról, valamint a halászati tevékenységről. Az évforduló tiszteletére a beeresztő műtárgynál az igazgatóság által felállított emléktábla avatása, majd a Nagykunsági-főcsatorna jobb partján lévő „Mírhó gát” emlékmű megkoszorúzása történt.

5. 2008. júniusában az Érfüi és a Tiszaderzsi 3. számú belvízcsatornán szennyezést észleltünk (a víz vöröses elszíneződése), melyet a laborvizsgálat alapján bíbor baktériumok

okoztak. A mikroszervezet elszaporodása a csatorna eutrofizációs folyamatai, illetve az anaerob iszapberothadásból adódott. Az Érfűi szivattyútelep leállítását (azért, hogy a Tározóba ne kerüljön áttemelésre ez a víz), valamint a tározó szivárgón és a csatornákon történő vízkormányzásokat (a szennyezett víz lehatárolását) követően, a beavatkozás első lépéseként az érintett szakaszon méshidrátozás kezelés történt operatív védekezés keretében. Ezt követően a szennyeződés kiváltó okának a végleges megszüntetésére, III. fokú vízminőség kárelhárítási készülség keretében az érintett szakaszok iszaptartalmának kotrással történő eltávolítására került sor.

Vízínövénnyel vágás TRUXOR-al a Poroszlói-medencében

Érfűi belvízcsatorna mederkotrása

6. Javítási és karbantartási munkákat végeztünk a Kanyari szivattyútelep 4-es gépen, valamint szivárgás miatt a Tiszaderzsi szivattyútelep 4-es gépen. Az Érfűi telepnél az épületek megóvása érdekében a csapadékvíz elvezető rendszer átalakítása vált szükségessé.

7. Idén is sor került a tározón elszaporodó ví-

zínövények szabályozására. Elsősorban a főbb vízi közlekedési útvonalak és a strandok területén dolgozik a 3 db TRUXOR, a 2 db ES-SOX és a HIDROT munkagép. Az Abádszalóki-öbölben és a Sarudi-medencében már végeztek a munkával, most a Poroszlói-medencében történik a vízínövénnyel szabályozás.

8. A Kiskörei-tározó mentén kiépített bérlemények (strandok, csónakkikötők, partbiztosítások) felülvizsgálatára került sor július 28-31. között. A bérlemények karbantartottsága az előző évek felülvizsgálatai óta jelentősen fejlődött, összességében megfelel a KÖTI-KÖVIZIG és az idegenforgalom elvárásainak. Csak néhány bérlemény esetén tapasztalható, hogy a fejlesztési munkálatok a szükséges engedélyezési és szakhatósági eljárások lefolytatása nélkül történtek. A bérlők ezeken a bérleményeken fel lettek szólítva a szükséges engedélyezési eljárások lefolytatására.

9. Virágzik a fémerkeskedelem! A IV. öblítő csatornánál és a Mirhó XVII-es szivattyútelepénél az E-ON tulajdonába lévő transzformátort a helyszínen szétszerelték, és a bennük lévő réz vezetőket elvitték. A Kanyari szivattyútelepre betörtek, a szivattyúk elektromos mo-

torjainak 0,4 KV-os, valamint a csappantyúk kábeleit elvitték, a motorföldeléseket felszaggatták, eltulajdonították.

10. Folyamatosan érkeznek a látogató csoportok egyénileg és a Tourinform irodákon keresztül egyaránt, érdeklődve a Tisza-tó, valamint a vízlépcső és létesítményei iránt.

11. Július 20-án a Tisza-tó töltésén Marathon kerékpáros túraversenyt rendeztek (Tiszafüred - Poroszló - Kisköre - Abádszalók - Tiszafüred), melyen 139 fő vett részt.

Az augusztus 1-én megrendezett nemzetközi kerékpár verseny Tiszagyenda-Kékestető közötti útvonala érintette a Tisza bal parti töltést a Taskonyi szivattyúteleptől, valamint a Kiskörei Vízlépcső üzemi hídját.

Az eddigi statisztika alapján 2008. májustól a Kiskörei üzemi hidat kerékpárral történő áthaladásra 4.628 fő vette igénybe.

12. Július 31-ével a szakaszmérnökség titkárságán eddig feladatot ellátó Molnár Marianna elköszönt és átadta munkakörét új kollégánknak Komáromi Évának, aki a jövőben titkárnői teendőket fog ellátni. Munkájához sok sikert kívánunk!

Morcsányi Margit

KARCAGI VÍZCSEPPEK

10.07-es belvízvédelmi szakasz

1. Csatornaöreink a közmunkások foglalkoztatását végzik. Főleg cserjeirtást és gaztalanítást, valamint a műtárgyak környezetének ápolását végzik.

2. Hozzákezdünk az örtelepek kisebb fenntartási munkáihoz.

3. A 10.07/12-es örtelep melléképületének külső vakolatjavítása, valamint

4. a 10.07/10-es örtelep külső vakolatának eltávolítása, új, hőszigetelő vakolat készítése folyamatban van.

5. 2008. 07. 31-én I. fokú belvízvédelmi készülség lett elrendelve, mely 08. 08-ig tartott (4 db stabil szivattyútelep üzemelt).

10.08-as belvízvédelmi szakasz, 10.10-es árvízvédelmi szakasz

6. A villogói gépészlakás teljes rekonstrukciója folyamatban van. A tetőszerkezet cseréje már megtörtént.

7. Az örök a közmunkásokkal kaszálást és műtárgykarbantartást végeznek az árvizes és belvizes őrzésekben.

8. A 10.10/34 gátóházakban végeztünk kisebb fenntartási munkákat a szociális helyiségekben.

9. 2008. 07. 31-én I. fokú belvízvédelmi készülség lett elrendelve, mely 08. 06-ig tartott (2 db szivattyútelep üzemelt).

10. Megtörtént az árvízvédelmi töltés gaztalanítása.

11. 2008. 08. 07-én megtörtént a munkaterület átadás-átvétele, a Hortobágy-Berettyó jobb parti töltés 51+300 - 49+247 tkm közötti kövesút készítését illetően. A munkakezdés időpontja 2008. augusztus 11. Fővállalkozó a

Kövesút építése a Hortobágy-Berettyó töltésén

KÖTIVÉP 'B Kft.

12. A Sebeséri szivattyútelepen 2 db mozgógereb cseréje megtörtént.

Mezőgazdasági vízszolgáltatási hírek

13. Fokozott gondot fordítunk a lecsapoló útvonalak karbantartására, a csatornahasználati díj bevezetése miatt. Ennek érdekében mederbecsúszások helyreállítását végeztük a Karcagi II. főcsatornán.

14. Rekord mennyiségű csapadék hullott a működési területünkön. Június-július hónapokban havi 100 mm alatti mennyiség mindössze egy-két mérési helyen volt. A legtöbb júliusban Kunhegyesen, 168,8 mm, júniusban Örményesen 139,6 mm volt. Ezekben a csapadékos hónapokban nagyban visszaestek a szántóföldi öntözések.

15. Befejeződött az Nk. III-2. fűrtfőcsatorna és a kettős működésű csatornák töltéseinek, depóniáinak gaztalanítása.

16. Folyamatos törekvésünk a rizstelepi lecsapoló vizek legminimálisabb költséggel való átvezetése a főbefogadóba, így ahol csak lehetséges, ezt gravitációs módon tesszük meg.

17. Nagy erővel készülünk a mezőgazdasági vízhasznosítási művek őszi felülvizsgálatára, műtárgyak karbantartását, festését, hidak környezetének gaztalanítását végeztük. Egyéb szakaszmérnökségi hírek

18. Gőzerővel készülünk a 2008. szeptember 12-én (pénteken) a Karcag Városi Gyógy-

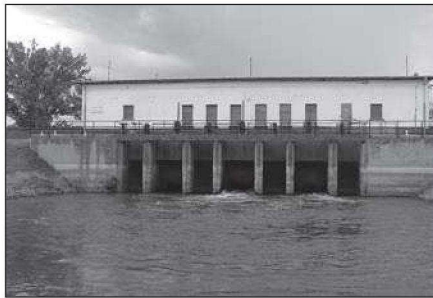
fürdő és Camping területén megrendezendő Igazgatósági Sportnapra, ahol színes sportrendezvényekkel és programokkal várjuk az Igazgatóság minden dolgozóját.

19. Megszépült a szakaszmérnökség főbejárata, ahol kisebb felújítási munkákat végeztünk: térkő, járólap elhelyezés, akadály-mentesítés.

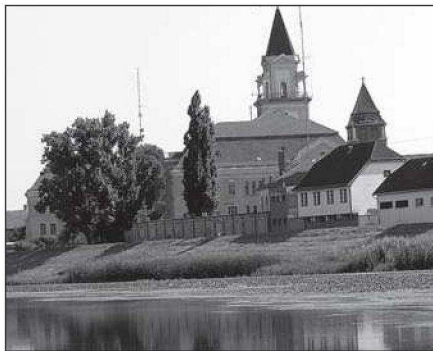

Szépül a szakaszmérnökség épülete

20. 2008. 07. 31-én a igazgatóságunk kezdeményezésére Lovas Attila műszaki igazgatóhelyettes vezetésével első alkalommal folyamatos bejárást tartottunk a Hortobágy-Berettyó

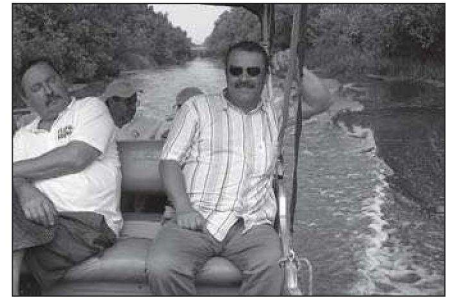

Az üzemelő Villogói szivattyútelep

Mezőtúr látképe a Hortobágy-Berettyóról

főcsatornán, amelyen a társ-KÖVIZIG-ek is képviseltették magukat: Kisházi Konrád Péter

Az első társ-KÖVIZIG-ekkel közös bejárás a Hortobágy-Berettyón

(KÖR-KÖVIZIG), Törjék Károly (TI-KÖVIZIG), a szakaszmérnökséget Tóth Károly szakaszmérnök képviselte.

21. Egy hónapig Kovács Dániel, II. éves Eötvös József Főiskolai (bajai) hallgató gyakorlaton vett részt a szakaszmérnökségen. Megismerkedett az igazgatóság felépítésével, tevékenységével, betekintést nyert a Karcagi és a Mezőtúri Szakaszmérnökség mindennapjaiba.

Harsányi Gábor

MEZŐTÚRI HÍRCSOKOR

1. A Mezőtúri Szakaszmérnökségen 2008. június 12-én külső auditálásra került sor. Az ellenőrzés első állomása Varga Sándor mezőtúri csatornaőrnél volt, ahol is az auditor a hidrometeorológiai állomást, majd az észlelési dokumentációt vizsgálta meg tüzetesebben. A következő ellenőrzésre kiszemeltünk Kovács Ferenc harangzugi gátőr volt. Itt szemrevételeztük a felszíni állomást, a csapadékállomást, majd következett még az észlelőhöz tartozó 2 db felszínközeli törzsszállomás. Végül területi felelős és helyettesének ellenőrzésére került sor, melyen javarészt az észlelés és az elsődleges adatregisztráció közötti folyamatokat és azok dokumentálást kellett bemutatni. Ezúton szeretnék köszönetet mondani a Vízrajzi Csoport munkatársainak és Felkai István szakaszmérnök úrnak a segítségért, támogatásért és az észlelőknek az együttműködésért.

2. A Mezőtúri Szakaszmérnökségtől 16 fő részesült képzésben, amelynek célja a közmunkaprogram résztvevőinek felkészítése a későbbi védekezési feladatokban történő munkavégzésre. Az elméleti oktatás 2008. június 9-én kezdődött a Szolnoki Szakaszmérnökség területén kialakított oktatóteremben. A gyakorlati oktatáson a védelmi anyagok és eszközök tárolásával, karbantartásával ismerkedtek meg, valamint elsajátították a javítási, karbantartási és fenntartási ismereteket. A gyakorlati oktatás a gátőrök felügyelete mellett a napi munkavégzés során történt. A képzés vizsgával zárult, melyet mindenki - 72 fő sikeresen teljesített.

Geló Edit

3. 2008. 04. 30-án pályázatot nyújtottunk be az Oktatási és Kulturális Minisztérium „Hogy unokáink is lássák” címmel műszaki, technikai emlékmű, valamint az ipari örökség vé-

A szivattyútelep 1927-ben épült, tervezője Freytag Ferenc volt

delme, megőrzése céljából kiírt pályázatára. Pozitív elbírálás esetén régen dédelgetett ál-

1927-ben üzembeállított gépegységek

munk válhat valóra. Egyrészt bemutatthatjuk a Kútréti szivattyútelepet, amely napjainkban

is őrzi eredeti állapotát és állít emléket a múlt század 20-as éveinek ipari teljesítménye előtt. Másrészt megismertethetjük a Mezőtúr-Mesterszállási Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat Mezőtúr térségében végzett ár- és bevízmentesítési tevékenységét. Tervezzük továbbá, a Kútréti szivattyútelep megvalósítási folyamatának bemutatását az eredeti dokumentációk alapján, rálátást biztosítva a kor építési, kivitelezési kultúrájára. (A földtulajdonosok kérelmének közgyűlési meghallgatásának időpontjától a garanciális felülvizsgálatok elvégzésének időpontjáig.)

Kovács Ferenc

4. Bemutatkozom: Nagy Tamás vagyok. 1985. november 28-án születtem Szolnokon. Martfűn nevelkedtem és jártam általános is-

Nagy Tamás

kolába. 2004-ben érettségiztem le a Damjanich János Gimnázium és Szakközépiskolában, majd egy évet jártam a hajdúböszörményi Széchenyi István Mezőgazdasági Szakközépiskolába, ahol vadgazdálkodást tanultam. Tanulmányaimat 2007-ben Csongrádon a Bársony János Mezőgazdasági Szakközépiskolájában fejeztem be vadgazdálkodási technikumon. A KÖTI-KÖVIZIG Mezőtúri Szakaszmérnökség alkalmazásában 2008. július 21-től állok, Mesterszálláson.

LABORHÍREK (KICSIT SZÍNESEN)

Nem tudni, ki volt az az agyament bölcs, aki a nyári uborkaszézon kifejezést bevezette a köztudatba, de hogy nem dolgozott soha laborban, az biztos. Mert ilyen kifejezést, meg olyanokat, hogy nyári szabadprogram, semmittevés stb. még csak hírből sem ismerünk. Nagyon szépnek ígérkezett az elképzelés, hogy az első félévi hajrá után majd egy kicsit lazítunk, szabadságolunk, kirándulunk, lábat lógatunk, utolérjük magunkat. Sajnos az elképzelés csak elképzelés maradt, a valóság megint mást, s főleg többet hozott a tervezettnél... A meleg júniusi, júliusi napok (volt ahol büszkeségi felvonulással) nálunk öntözővíz és halastó tápvíz mintavételi- és feldolgozási programmal indultak. A havonta sorra kerülő - az Igazgatóság teljes működési területét fel-

a vízrajzos kollégák a Tisza vízhozamának jelentős emelkedését a Mi verejtékünkkel indokolhatják, a csapadékosabb időjárásról. Egyébként egy hibapont mellett hibátlanul abszolváltuk a feladatot.

Június 12-én érkezett bejelentés egy érdekes, de közel sem kívánatos természeti eseményről. A hírek szerint az Érfűi és a Tiszaderzsi 3. belvíz-főcsatornában helyenként köbméterszámra áll a vér. Természetesen ilyen súlyos bűntény felderítéséhez nem Poirot vagy Derrick felügyelőket, hanem bennünket rendeltek ki. Sokat olvastunk már olyan közéleti feljegyzésekről, melyekben véres eső hullásáról számoltak be. A magyarázat azokban az esetekben is azonos volt a mostanival. A vízben bizonyos feltételek egybeesése következtében (magas szulfid-tartalom, magas hőmérséklet, légnyomáscsökkenés, stb.) olyan baktériumok szaporodnak el, amelyek piros színyanyagokat - kromatinokat - termelnek, s ettől válik pirosá a víz. A folyamat pontos tisztázása, felderíté-

badon maradó idejében a kismegrendelések teljesítésével foglalkoztunk. Ennek keretében került sor a szolnoki helikopterezred területén egy talajszennyezés körülményeit feltárni hivatott mintavételezésre és vizsgálatra. Az ÁNTSZ szigorú előírásokkal és ivóvíz-minősé-

Munkavégzés előtti konzultáció

gi vizsgálatokkal ellenőrizteti még az alkalmi vendéglátással foglalkozó vállalkozókat is. Ennek keretében vizsgáltunk triciklis fagyaltárust Tiszaföldváron, kínai kifőzdést Jászberényben és Szolnokon, valamint alkalmi vendéglátóhelyeket ugyancsak Jászberényben.

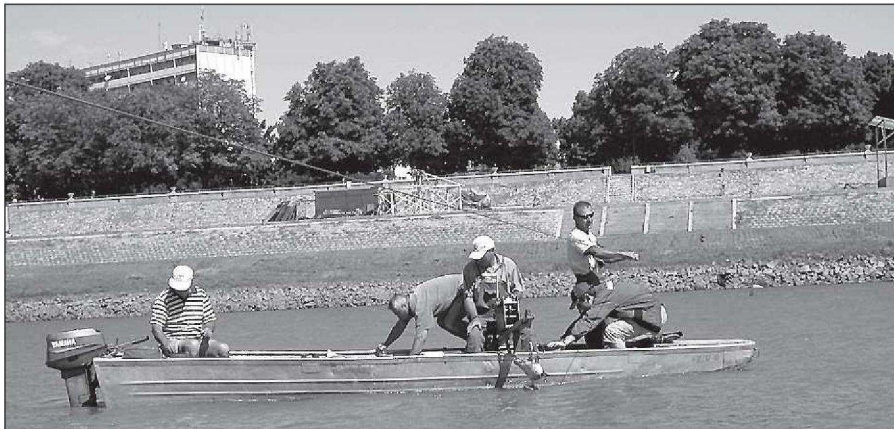
A vízrajzosokkal karöltve csaptunk bele a nyár egyik legnagyobb ígérkező „lecsójába”, a Hidromorfológiai Felmérés néven futó projektbe. A mérésorozat alkalmával végre együtt került sor a kijelölt víztestek mennyiségi és minőségi állapotörögztésére. Guruló cirkuszunkról példát vehetett volna a száguldó cirkusz, a Forma-1 is. Ez utóbbiak végtelennek tűnő 5-8 másodperc alatt cserélnek kereket. Boros Gabi, Boros Jóska ennyi idő alatt vízre vágta az utánfutón vonatott csónakot, kifeszített néhány száz méter drótkötelet, Csaba színtezett. A rendkívül részletes, mindenre kiterjedő adatrögztítés után a víztest méretétől függően 5-3-1 szelvényben került sor részletes mérésre, oszlop - és merített vízminta vételre. Levezetésképpen minden függély aljáról üledékmintát vettünk a talajmechanikai vizsgálatokhoz. A vízgyűjtő gazdálkodási tervek elkészítéséhez alapadatokat szolgáltató vizsgálatokhoz. A vízgyűjtő gazdálkodási tervek elkészítéséhez alapadatokat szolgáltató vizsgálatokhoz. A vízgyűjtő gazdálkodási tervek elkészítéséhez alapadatokat szolgáltató vizsgálatokhoz. A vízgyűjtő gazdálkodási tervek elkészítéséhez alapadatokat szolgáltató vizsgálatokhoz. A vízgyűjtő gazdálkodási tervek elkészítéséhez alapadatokat szolgáltató vizsgálatokhoz.

(Ki)merítő adatrögztítés

A tényleges terepmunkákat július 8-18. között végeztük. Ez alatt végrehajtottuk a részletes vizsgálatokat a Tisza Tiszabábolna, Szolnoki és Tiszaugi szelvényében. A Doba, a Millér, a Gerje, a Körös-ér, a Zagya, a Hanyi-ér, a Sajfoki, a Nagykunsági, az Nkfcs. Keleti-ág, a Kakt, a Karcagi I-es, végül a Villogó sem úszta meg a nyarat tisztelgő látogatásunk nélkül. Jelenleg az adatok VKI-s adatlapokba történő kiértékelése és feltöltése folyik.

Kovács Pál

A „guruló cirkusz” előkészülete a mérésre

előző - mintavételi és feldolgozási program a nyári idényre való tekintettel kiegészült egy sor ROP-os mintavétellel és feldolgozással. A feladat méretéről azoknak, akik nem jártasak a Labor tevékenységében: kora reggeli indulással 21 mintavételi szelvényben 8-9 féle edénybe szétosztani a mintát, tartósítani, végrehajtani a helyszíni méréseket, megírni a jegyzőkönyveket, 480 km teljesítése, majd este 8 után, még felönteni a nyers vízmintákat, hogy a másnapi munkakezdésre legyen szűrt víz a feldolgozások megkezdéséhez. A Laborban pedig a beszállított vízmintát szedik ízekre azonnali, elsőnapos és tartósított minta-feldolgozási sorrendet követve. A lényeg, hogy a következő hét elejére már minden érdekelt hozzájuthasson az eredményekhez, s hétfőre ismét desztillált vízzel átöblítetten, kiszáradva várják az edények az újabb mintavételt. Ahhoz, hogy a Labor által mért eredményeket bárhol hitelesen elfogadják, természetesen szükség van a folyamatos akkreditált státusz fenntartására. Naná, hogy a Nemzeti Akkreditáló Testület május utolsó hetében „ütött rajtunk”, a háromvenként esedékes „nagy akkreditálási” eljárás, a kiskörei és a szolnoki telephelyek helyszíni ellenőrzéséhez. Ma már sok kollégának van tapasztalata az akkreditálás mikéntjéről, így nem esetelem részletesen, hogy mi mindennek kell ilyenkor megfelelni. Ha a felkészülés és az ellenőrzés fáradalmait zszadságceppekben lehet mérni, akkor

se után a védekezési megoldással is gyorsan készek voltunk: a halastavi technológiában már régóta bevált és alkalmazott méshidrátoz kezeléssel sikerült leállítani a robbanásszerűen terjedő baktérium-szaporodást úgy, hogy a csatornák elővilága sértetlen maradjon. A gyors, precíz, látványos és hasznos beavatkozás következtében a főhatóság biztosított anyagi keretet a probléma gyökeres kezeléséhez; a vastag üledékréteg kotrással történő eltávolításához. Július 10-re ez is végrehajtásra került.

Júniusban készítettük el - a Mezőtúri Szakasz-mérnökség megbízásából - a Körös-zugi, a Mámai-réti és a Pityókai örtelepek év elején felszerelt ivóvíztisztító berendezéseinek utolsó - egyébként havi gyakoriságú - hatásvizsgálatát. A Körös-zugi kivételével jó működést állapítottunk meg, míg az említett gátohráznál a kivitelező további technikai javításokat és megoldásokat végez, amelyek eredményességét újabb bakteriológiai ellenőrző méréssel kell bizonyítani.

A Kiskörei-tározó havi mintázása ugyancsak terv szerint megtörtént, akár csak a Zagya, a Tisza és a Tiszába ömlő belvízcsatornák, a szakaszosan terhelők, a Tiszafüredi-főcsatorna, és a Pejtsik-csatorna, valamint a speciális tározói vizsgálatok. Júniusban a Cereol Rt. Martfűi gyárában részletes bakteriológiai, júliusban ellenőrző bakter és részletes kémiai analízis készült. A mintákat az üzem ivóvízhálózatból az öltözők, az üzemi konyha és a palackozó csapjainál vettük. A feldolgozás és a mintavétel szá-

A Közép-Tisza-vidéki vízellátás története

8/ A KÖTI-KÖVIZIG geológusainak szerepe a magyar fúróipar korszerűsítésében (befejező rész)

Az 1970-es évek második feléig az igazgatóság geológusai is ugyanúgy jártak el egy kúthely-kitűzésen, átadáson mint bárki más a szakmában: meghallgatták a megrendelőt, a tervezőt, a kivitelezőt, szó nélkül elfogadták az álláspontjukat és egyedül az volt fontos a számukra, hogy nincs-e 500 m-en belül hasonló mélységre telepített engedéllyel rendelkező kút, mert tulajdonosának érdekeit feltétlenül védeniük kellett. Lényegében arról volt szó, hogy az új kút termelése szinte semmilyen vízszintcsökkenést nem okozhatott a régiiben, és ez a szempont egy kis csőátmérőjű, kifolyó vízi artézi kút esetén tényleg elengedhetetlen volt, de a többségében korszerű csővezetésű, búvárszivattyúval termelő kutaknál túlzottnak tűnt. A másik, a kivitelezői oldal is csak látszólag volt problémamentes (a sok megrendelés egy elkényelmesedett állami szervezet hibáit fedte el), hiszen egyrészt nem igazán akart technológiailag fejlődni, másrészt a szerződéseiben is kizárólag a csővezetés és a szűrőzés terv szerinti végrehajtását vállalta, a hozamért és a víz minőségéért nem vállalt felelősséget.

A garancia egy év volt, és ha letelt, az üzemeltető jelentős összeget fizethetett a homokolós kút – sokszor nem túl sikeres – javításáért. És még akkor járt jól, ha egy viszonylag nem túl költséges hidegvizes kútja volt, mert a drága hévízkutak általában un. „ernyős” cementezéssel készültek, ami örökre lehetetlenné tette a valós értékű javítást. Ilyen volt tehát a szakmai környezet, amikor az 1970-es évek vége felé a súlyosan vízhiányos törökszentmiklósiak egy viszonylag nagyobb állami pénzhez jutottak, hogy új kutak fúrásával megszüntethessék ellátási gondjaikat. Hagyományos építésű, szitaszövetes szűrős kutakat terveztek és fúrtak nekik, ráadásul a kivitelező céget is politikai döntés alapján kapták, így a munkálatok vége felé azt észleltük, hogy pénz már alig maradt, de a vízellátási cél megvalósulásához sem lettünk sokkal közelebb.

A kétségbeejtő helyzetben teljesen új megoldás született: az igazgatóságon a régi városi kutak geofizikai szelvényeinek segítségével ósvízrajzi kutatást végeztünk, az egyes városrészek aljzatában levő ősi mederhomokok jó adatait pedig kavicsolt szűrős technológia segítségével visszük kihasználni. A

szakmai részletek tisztázása után felkerestük a város tanácselnökét azzal, hogy van megoldás, de a következő feltételekkel: oda fúrják a következő kutakat, ahova mi tanácsoljuk, az alkalmatlan kivitelezőt pedig váltsák le. Az addig ismeretlen típusú hatósági felépítés minden érintettet felháborított, heves támadások értek minket, sőt, azzal is szembesültünk, hogy az általunk ajánlott ceglédi fúróüzemben csak nemrég felszerszámozott két nagyátmérőjű kavicsolt szűrős kutat készíteni képes berendezés – kapacitás-lekötés miatt egy – két évig nem tud felvonulni.

A miklósiaknak pár hónapon belül kellettek a kutak ezért az akkori főhatóság vízellátási osztályára is felutaztam, hogy támogatást kérjek az azonnali felvonuláshoz. Az osztály vezetése is elképedt az „alulról jövő” lobbizás miatt (nem sokkal előtte, amikor egy országos vezető vadászni indult, és beszólt ugyanide, hogy a szarvasoknak már elkészült a márványmedence, de nincs víz, azonnal levonultattak számára egy fontos lakossági munkán dolgozó fúróberendezést), de, amikor a tanácselnök is megerősítette a tény, mégis intézkedtek, így nemsokára egymás után készültek a város új, végre nagyon sikeres (a korábbi 2 – 300 l/p max. hozam helyett 1350 – 1500 l/p-et adó) kútjai, melyek végleg megszüntették a több évtizede tartó súlyos vízhiányt.

Talán a sikernek köszönhető, de baj nélkül megúsztuk a közbelépést, és elégtételt jelentett még, hogy a mi korábbi sürgetésünkre is létrehozott nagyátmérőjű fúrási technológia nagyszerűen bevált a gyakorlatban. Az események végleg megváltoztatták hozzáállásunkat a hatósági tevékenységhez. Most már minden kúthely-kitűzésre előre felkészülve mentünk ki, ragaszkodtunk az általunk választott mélységhez, szűrőzési módhoz és kúthelyhez. A szakmai és politikai ellenállás szinte mindenhol óriási volt, de kevés kivétellel eltekintve sikerült legyőzni, az eredmények pedig évről évre igazolták elképzeléseinket. Egyrészt egy sor mindig is vízhiányos településen (Abony, Túrkeve, stb.) megoldódott végre a vízgond, másrészt az addig lanyha hozzáállású magyar fúróipar is aktivizálta magát, sorra fejlesztve az újabb és újabb szűrőkvavicsolási, csővezési megoldásokat. Ez utóbbi esemény azért fontos, mert a kezdetben egyedül létező nagyátmérőjű tech-

nológia túlzottan költséges volt, ezért a nagyobb városok, ipari üzemek kivételével senki nem tudta megrendelni. Az 1970-es évek második felében először a teljesen PVC csővekből készült, növelt átmérőjű kavicsolt kutak jelentek meg kedvező áron (szén-dioxidos agresszív rétegvizeknél előnyös a használata), majd 5 – 6 évvel később a ma is elterjedt alábővítéses kavicsolt szűrősek. Ez utóbbiakat többségében a régi típusú, szokványos átmérőjű (114 – 244,5 mm közötti) acél csővekkel készítik el, de a szűrőnél 280 – 360 mm átmérőjűre bővítik fel a furator, így a kút felül normál átmérőjű (tehát viszonylag olcsó), alul pedig az üreg kavicsoltítása miatt növelt átmérőjű (tehát nagy hozamú) lesz. Fontos előnye e technikának, hogy megjelenésével a 300 m-nél mélyebb kutak szűrője is kavicsolhatóvá vált, így ma már az 1000 – 1200 m-es hévízkutakat is így készítik. Nekünk ez a lehetőség azért különösen fontos, mert a süllyedék területeinken (lásd pl.: Jászágó) az ivóvizes kutak zöme 500 – 800 m mély, s így ma már ezek is korszerű, stabil üzemű formában készíthetők el. Nem véletlen tehát, hogy az ország első ilyen nagymélységű fúrási kísérletére is az igazgatóság területén (Jászvásár, 1987) került sor, csoportunk kérésére. Ami 27 – 28 évvel ezelőtt még politikai botrányt okozott, mára országosan elfogadott módszer lett. Legalább 20 éve egyetlen tervezőt, kivitelezőt sem kell győzködni a korszerű szűrőzési módok alkalmazásáról, sőt, a megrendelők számára is magától értetődő lett a régi típusúnál drágább, de hosszabb élettartamú, üzembiztosabb kutak építtetése. Elfogadott lett a hozamgarancia és az 5 – 10 év garancia is, igaz, ezek csak 1990 után. A napi munka során a kivitelezőkkel együtt rájöttünk arra is, hogy a megfelelő csővezetésű, régi építésű kutak is újja építhetők alábővítéses kavicsolás mellett szűrőcserével, s így a régi aknáknak, kútfejek és bekötő vezetékek is megmaradhatnak.

A legnagyobb magyar fúróvállalat vezérigazgatója azt mondta nekem az 1990-es évek elején: „Alig páran voltak az országban az 1970-es évek közepén, akiknek fontos volt a szakma megújulása. Szerencse, hogy végül hallgattunk rátok...”

– Vége –

Barabás Imre

TALLÓZÓ

Rekord született a Tiszán

Megszületett az első tiszai Guinness-rekord. A Tisza hete programsorozatban megrendezett kísérlet keretében minél több résztvevőnek kellett vasárnap délelőtt a vízre szállnia valamilyen vízi alkalmatosságban.

Huszonhárom településen regisztráltathatták magukat az érdeklődők. Szolnokon százharminchárman, míg a Tiszán négyezeröttszáz vízi túráztak egy időben. A Tisza hét szombat Szolnokon nyitotta meg dr. Kovács Miklós turisztikai és Kóthay László vízügyi szakállamtitkár.

Szalay Ferenc, a megyeszékhely polgármestere azt ecsetelte ünnepi gondolataiban, hogy talán egyik település sem kapcsolódik olyan szorosan a szőke folyóhoz, mint Szolnok.

– Városunk éppen a folyónak köszönheti lé-

A rekordkísérlet részesei voltunk mi is

tét – mondta. – Évszázadokkal ezelőtt például az erre vezető sóutak jelentették a megélhetést, itt rakták hajóra az Erdélyből hozott szállítmányokat. Mára a világ természetesen megváltozott, de a kapcsolatunk hihetetlenül szoros.

A város vezetője kiemelte a cianidiszennyezést, mely Szolnok ivóvízkészletét veszélyeztette. Szólt emellett az árvizekről is, amikor fiatal és öreg, felnőtt és gyerek a gátaknál védte saját otthonát. – Ez a folyó méltó arra, hogy ünnepeljük, s ez a folyó egyúttal a jövőnk záloga is. A Tisza Fővárosa elnevezésű fejlesztési terveinkben kiemelt szerepet kap a termálutizmus és a folyóparti beruházások. Hamarosan gyaloghíd ível majd át a folyón, plázst alakítanak ki a folyóparton. Ez megtölti élettel a sétányt és környékét, legfőképpen a Tisza partját – emelte ki a vezető.

(Új Néplap, 2008. 06.23.)

1. Figyelemmel követted-e az Olimpia eseményeit?
2. Mi a véleményed az eddigi eredményekről?
3. Mire számíthat még a hátralévő időben?

Békési István (VGO)

1. Az Olimpia eseményeit tv-n és rádión keresztül követem. Az Olimpia elején a rádiót hallgattam, mert kungfu táborban voltam Kecskeméten és nem sok időm volt tv-t nézni. Most a tv mellett a kocsiban a zenei műsorok is helyett a sport adásokat hallgatom, nem kis bosszúságokra a lányaimnak.

2. Természetesen örültem volna, ha már szereztünk volna fényesebb érmet. Szerintem a sportolóink felkészültek, azonban a kiélezett helyzetben hiányzik a koncentráció és a szerencse. Igaz, hogy a szerencse a mellé áll, aki nagyon akarja. Mi magyarok nem akarjuk elhinni, hogy „lehetetlen nem létezik”.

3. Az Olimpia félidejében tartunk, így reménykedhetünk abban, hogy a hátralévő sportágak sportolói a maximumot hozzák ki magukból és így megmutathatják mit is tudnak. Bízom benne, hogy kajak-kenusok fényesebb éremmel örvendeztetnek meg bennünket. Hinni kell a sportolóinknak a győzelemben és a szerencse se fogja elkerülni őket.

Dr. Kovács Sándor (VGO)

1. Igen. Folyamatosan figyelemmel kísérem az olimpia eseményeit.

2. Az eredmények összhangban vannak az ország gazdasági mutatóival. Igaz, jelenleg van egy-két igen fejlett ország (Ausztria, Svédország), amely kevesebb érmet gyűjtött, mint Magyarország, mégiscsak nekik pánik hangulatban.

3. Természetesen én is bízok a magyar aranyérem(ek)ben. A kajakosok, a kenusok biztos, hogy sok érmet szereznek és remélhetőleg aranyat is. A vízipólós lányokat és fiúkat is a dobogóra várom.

Magyar Marietta (GAO)

1. Igen, folyamatosan figyelemmel kísérem az olimpiát, különösen a vízisportok a kedvenceim.

2. Alapvetően csalódás az eddigi szereplés, kivéve természetesen Cseh Laci remek ezüstérmét. De tény, hogy egyre erősebb a verseny minden számban és a jobb anyagi helyzettel, sportdiplomáciával rendelkező országokkal nehéz felvenni a versenyt.

3. Vízipólósainkban és a kajak-kenuban nagyon bízok. Remélem, sikerül aranyakat és érmekeket nyerni.

Markót Emese (IGO)

1. Az Olimpia első napjaiban kezdtem a nyaralásomat a Balatonon, de mivel a nap nagy részét pihenéssel töltöttem, így volt, hogy hajnalban a magyarokkal ébredtem. Mielőtt nyaralni mentem a szobában még fogadást is kötöttünk a kollegákkal, hogy ki mit vár a nemzet sportolójától. Mivel az aranyak mellé a sportoló nevét is meg kellett tipelni, így már nyertes nem leszek...

2. A fogadás miatt kicsit elkeseredtem, mert az én favoritjaim a vívók voltak, de sajnos csak egy bronzot szereztünk Mincza-Nébaldd Ildikó révén, de ez is szép. A szolnoki Kővágó Zoltán számomra csalódás volt, hiszen Athénben 2004-ben ezüstöt szerzett, viszont a Pars Krisztián szereplésének nagyon örülök, Londonban remélem sikerül neki érmet szerezni. A küzdősportoktól is többet vártam, bár „csúnyán hangzik”, de a bírónak nagyobb szerepük volt, mint kellett volna. A kézis lányaink a „szokásos” hullámmal formájukat hozzák, talán el kellene hinniük, hogy képesek a győzelemre! Akit mindenképp el kell említenem az CSEH LACI, aki a formáját hozta, sőt még jobbat is! Az ezüstök szépen csillognak: 200 m vegyes úszásban, 200 m pillangón és 400 m vegyes úszásban is. Jól mondta az edző a verseny után: „Laci a maximumot hozta, és januárig csak akkor akarom meglátni az uszodában, ha otthon elfogyott a meleg víz!” Szép volt Laci!

3. Számítok arra, hogy a sikersportágainkban brüllirozni fogunk! Nyerünk kajak-kenuban is legalább 3 aranyérmet, öttusában mondjuk 1 aranyat, illetve akik számomra kellemes meglepetést nyújtanak a vízilabdás lányok, akiknek nagyon szurkolok, persze köztük a szolnoki illetőségű Drávucz Ritának különösen. Talán nem a pekingi a magyarok olimpiája, de kis nemzet révén így is nagy dolgokat viszünk véghez! Hajrá magyarok!

Tóth Tamás (VGO)

1. Természetesen. Lényegében ezzel kelek és ezzel fekszem. Amit lehet élőben, már kora reggel megnézek, az esti napi összefoglalókat pedig sohasem mulasztom el. A fontosabb dél-előtti eseményeket is igyekszem követni. Fél fülem a rádión... A mostani hétvégém pedig szinte kizárólag erről szól.

2. Felemás. Az úszók teljesítménye és hozzáállása kiváló, Cseh Laci igazi profi, a szíve óriási. Ilyen példákat kellene a gyerekek elé állítani, nem handabandázó ostoba média-sztárocskákat. A cselgáncsban és a birkózásban lehetett volna egy kicsit több szerencsénk

is, és hát a bírók sem mindig voltak velünk... A férfi vívók hozzáállása méltatlan az olimpiához. Aki nem akar igazán győzni, az nem is tud. Ilyen kiélezett mezőnyben nem lehet nyeglén, lélektelenül, nemtörődöm módon eredményt elérni. Azt sem igen érdemelték meg, hogy kora hajnalban felkeljünk miattuk.

3. A kajak-kenu szakágtól azt, hogy köszöriüljek ki az eddigi sportágak által ejtett csorbákat. Konkréten érmekeket, elsősorban aranyakat. A vízilabdában aranyesélyes mindkét csapatunk, nagyon szurkolok nekik. A kézilabdás lányoknak viszont nagyon nehéz dolguk lesz már a négy közé jutással is. Az öttusázók jó szereplésében is bízom, remélem, ott is érmekeket szerzünk

Vona Titusz (IGO)

1. Természetesen figyelemmel kísérem az olimpiai eseményeket, minden hajnalban felkelek, amikor kezdődnek a közvetítések.

2. A magyar versenyzőkkel - kivéve a vívókkal - eddig nagyjából elégedett vagyok. Tudomásul kell vennünk, hogy egyre nagyobb a konkurencia minden versenyszámban. A vívóknál nem is elsősorban az eredményekkel vagyok elégedetlen, hanem inkább a hozzáállással és az utólagos magyarázkodással.

3. Előzetesen 7-8 aranyéremre számítottam, most már az 5 arannyal is elégedett lennék. A kajak-kenusok és a vízilabdázók azok, akiktől reálisan várható az olimpiai győzelem. Reménykedem, hogy realizálni tudják a velük szemben támasztott - szerintem túlzott - elvárásokat. Ezen kívül maximum öttusában van esélyünk az éremszerzésre.

TALLÓZÓ

Világ bajnok: Magyarország!

A részt vevő tizenhat nemzet csapatai közül a magyar válogatott lett aranyérmes a szolnoki Alcsi-szigeti pályán a hét végi két napos XV. Női Horgász Világ bajnokságon. A mieink mögött az olaszok, illetve a franciák végeztek.

Kirándulás a történelmi Máramarosban

A történelmi Máramaros – egykori határ-
vármegye – a Párizs környéki békék dön-
tésével két országra osztódott. Északi ré-
sze Ukrajna délnyugati szeglete és Kár-
pátalja Tisza határolta délkeleti vidéke.
Déli része Erdély északi szomszédsága,
kirándulásunk helyszíne.

Készülődés és megérkezés

„Last minute” akcióval sikerült bekerülnöm az Erdélyt több ízben megjárt, eddig csak hírből ismert társasághoz (szervező: Kovács Feri, Mezőtúr). Először azt mondták üresedés, men-
net közben, hogy ez a tudósítói poszt. Akkor most következzen egy kis képes beszámoló.

Július első vasárnapján gyülekezett a 24 fős csapat, tizenévesektől a hatvanasokig minden korosztály, az egy hetes kalandozásra. Vissza-
gondolva a történetekre, H. B. a veterán bakancsos, speciális túlélőtúrára. Mindjárt indulás-
kor lefejtette a csomagtartót. Pozitív hozzáállá-
sa és az alkalmazott protokoll (percutan Beta-
din , per os pálinka) gyorsan javított az állapo-
tán. Így hamarosan elindulhatott a mikrobusz-
ból és a 3 személyautóból álló konvojunk.

Útközben körülnéztünk Szatmárnémeti-
ben, majd a román-ukrán határ felé kanyarod-
va megcsodáltuk Lajosvölgy falva színes nép-
viseletét, megpihentünk a Tisza partján, mi-
közben jóízűen madárccereszneytünk, az-
tán betértünk Szaplancára, a vidám temetőbe
és végül körbejártuk egy épülő kolostor masz-
szív fatemplomát és harangtornyát. 12 óras
utazás után érkeztünk meg Borsára.

Szállás, étkezés

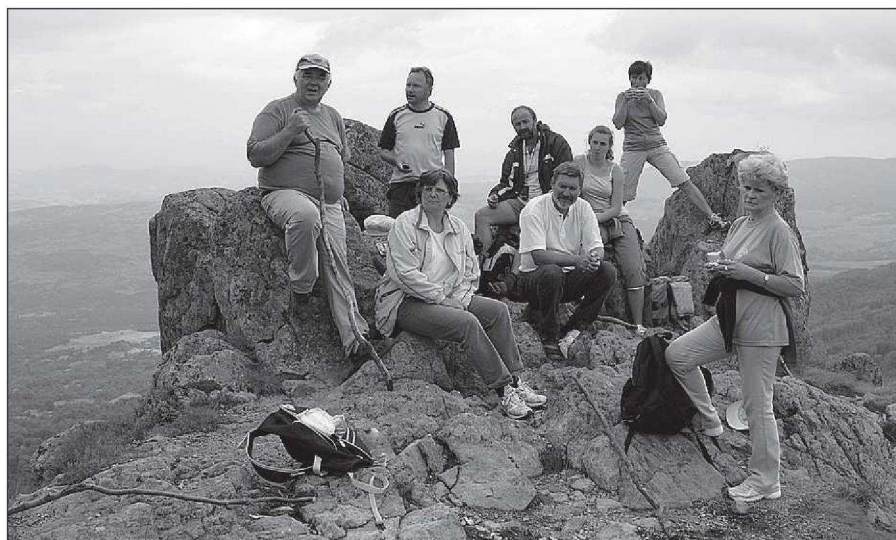
Borsán egy kényelmes szállodában, esténként
borozgatással és nótázással, Koltón magyaros
vendéglátással, magánházaknál töltöttünk 3-3
éjszakát. Étel és ital volt bőven. Németh Teca
többszintes süteményes dobozából mindig
került elő valami finomság és a hazai gyü-

mölcs párlatokat sem hoztuk vissza. Többen
itt kóstoltunk először ordát, ezt a juhtej savó-
jából, egy esztenában készített, túróhoz ha-
sonló ételt. Ettünk még csorbalevest, frissen
fogott és ropogósra sült pisztrángot puliszká-
val körítve. Koltón a finom levesek és sülték
mellett vargánya-, galamb-, keserűgomba,
zöldségkülönlegességek vártak ránk, elma-
radhatatlan koccintások és rigmusok kíséreté-
ben. (Erőt, egészséget, erőtlent ellenséget!
Egészségünk soh'se legyen... megtámadva!)

Bakancsban

Első utunk a Radnai havasokba (Muntii
Rodnei) vezetett. A Keleti-Kárpátok legma-

Borsafüredről ragyogó napsütésben felvo-
nóztunk az 1300 m magas Asztal-nyeregbe.
Rövid gyaloglás után túnt fel a szemközti
hegyoldalról, közel 100 m magasról, lezuho-
gó Lóhavas vízesés. Innen a Zerge II csapat
lefelé, a vízeséshez, a Zerge I csapat pedig fel-
felé, a Gargaló-csúcs irányába folytatta útját.
Ez utóbbi zergékkel tartottam én is. Széles
havasi réten, legelésző juhnyájak, tehéncsor-
dák és lovak közelében haladtunk, majd a jel-
zett útról letérve, meredek domboldalon ka-
paszkodtunk tovább. Az első csúcs bevétele
egy kis piknikkel ünnepeltük. Innen, a törpe-
fenyőket elhagyva, rózsaszínű rododendron-

Kakastaréjon a Zerge vegyes csapat

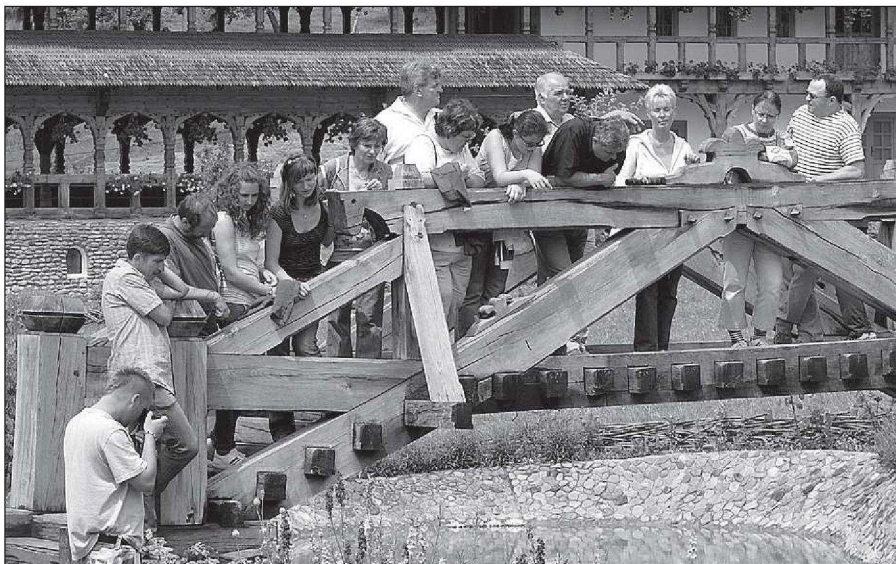
gasabb része Észak-Romániában. Hossza 50
km, szélessége 30-40 km. Legmagasabb
pontja a Nagy Pietrosz 2303 m. (Horthy
csúcs 1942-1944)

mezőkkel borított virágos gerincen ha-
ladtunk tovább. Közben jókat csúszkáltunk a
meredélyekben meghúzódó hófoltokon. Fel-
érve a 2158 m magas Gargalóra, elégedetten

A csoport Petőfi szobra körül a koltói kastélyparkban

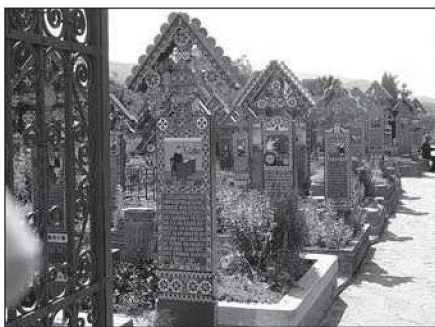
„Hiányos” csoportkép a barcánfalvi kolostor kertjében

gyönyörködünk a lábunk előtt elterülő tájban: a gerinc, a Pietrosz, a havasi legelő, a 20 km hosszan elnyúló Borsa gazdag látványában. Azonban hamarosan sötét felhők kezdtek gyülekezni, és mi toronyirányt szaporáztunk a felvonó felé. Az állandóan fújó hegyi szélből és napsütéstől kipirulva, jóleső fáradtsággal tagjainkban meséltünk az ordával és kistüstivel kínáló Zerge II-nek.

Második és egyben utolsó túránk Európa leghosszabb vulkanikus hegláncához tartozó Gutin jellegzetes alakú kráterpereme, a Kakastaréj megközelítése volt. Megközelítés, hiszen a meredek sziklára hegymászóknak tudnak csak feljutni. Kezdeté semmiképpen nem nevezhető sikertörténetnek, mivel a gyakorlat, a térkép, sőt a GPS ellenére is csak hosszas keresgélés után találtunk rá a sziklakolosszushoz vezető kényelmes útra. Kitartásunkért a természet bőségesen kárpótol, mind a táj, mind az áfonyatermés pazar volt.

A sósvízű fürdőben

A Máramarosi-medence híres, sós fürdőhelye Aknasugatag (Ocna Sugatag). A Kakastaréjtúra helyett/után kényeztetjük magunkat a sötétbarna, sűrű vízben, amely ozmotikus hatása révén elősegíti a szervezet méregtelenítését is. Nem részletezve a transzportfolyama-

Vidám temető, Szaplonca

tokat, tény, hogy a sós fürdőzés után erős szomjúságot érzünk. Így történhetett hogy H. B. dobozos sörét védve harcba keveredett egy aprócska, de szintén szomjas bogárkával és az úgy megcsípte, hogy túratársunk feje hamarosan dagadni és lilulni kezdett. Itt már külső segítség kellett, egy lelkiismeretes fiatal ember, aki elkalauzolta buszunkat a közeli pszichiátriára, hogy félóra múlva megkönnyebbülten sóhajtsunk fel: Hál' Isten, túlélte!

Nagybánya

(Baia Mare – Frauenbach – Asszonypataka) Története a legrégebbi időktől a bányászattal fonódik össze. A középkorban szabad királyi

Aranyas Biblia

város. A török hódoltság idején többször cserél gazdát. Rákóczi támogatása miatt lerombolják a városfalakat. A XIX. század elejére kellemes polgárfészek. Napjaikban restaurálási munkák folynak, hogy a régi főtér visszanyerje eredeti színeit és hangulatát.

Idegenvezetőnk, lelkes, fiatal, református tiszteletes a régi főtéren állva sorolja a nevezetességeket. Szemben velünk a város „landmark”-ja, a piros kupolás református templom, gyakran látható a nagybányai festők művein. A tér másik oldalán állt a kávéház, ahol a festőiskola alkotói festményeikkel fizethettek. Amott, a foga-

dó falán tábla hirdeti, hogy a mézeshetek első éjszakáját töltötte itt Petőfi és Sz. Júlia 1847. szeptemberében. A térről sugárszerűen nyíló kis utcák egyikében evangélikus templom. Lelkésze rögtönzött előadást tart a gyülekezet és a templom történetéről. Az egyszerű templomoltárdísze Iványi Grünwald Béla Prédikáló Jézusa, megöregedett Jézust ábrázol. Kis utcán jutunk a Vártérre. Itt az országalapító Szent Istvánról elnevezett templom tornyát építik újjá. Rozettái, bélietes kapuja az állványzat mögül is gyönyörködtető. A hozzátartozó templom többször is leégett, a helyette emelt katolikus templomot szintén nagybányai festő, Kis Károly alkotása, a Hegyi beszéd díszíti. E téren állt az 1500-as évek közepétől a Schola Rivulina, amely közel két évszázadon keresztül Erdély és a Partium első középiskolája volt. Végezetül a Művészeti Múzeum nagybányai festők kiállítását, majd az Ásványtani Múzeumban a természet alkotásait, az értelem repedéseiből előkerült bányavirágokat csodáltuk meg.

Költő

Magyarságát kitartóan őrző falu, Petőfi zarándokhely, szemet-lelket gyönyörködtető panorámával a Lápos völgyre, a 18 falu tornyára és

Pogány Gábor Benő szolnoki szobrász alkotása Petőfiről a koltói kastélyban

a „Máramarosi bércekre”. Kastélyában, a Budapesti Petőfi Múzeum és a Teleky család ajándékaiból múzeumot rendeztek be. Hatásos a családi bútorokkal berendezett Petőfi szoba. Ebben a szobában töltötte a költő életének talán legemlékezetesebb heteit 1847 őszén. A park mára már valamelyest veszített méretéből és pompájából, a legendás somfa is kiszáradt, de hajtásait kegyelettel őrzik a helybeliek. Egykori lombjai alatt az egyszerű kőasztalnál szívesen alkotott Petőfi.

Az estéket többnyire a háziakkal töltöttük. A mi ötösünk csendes borozgatással a teraszon, miközben előkerültek a mindennapi gondok, örömeik. Fejes Lőrincék keresztelőt is tartottak, az egy hetes bikaborjű a Danika nevet kapta. Pádár Enikőt pingpong meccsre hívták, fölényesen verte a helyi srácokat, akik egyáltalán nem neheztek ezért.

FERI ÉS ZSUSZA, KÖSZÖNJÜK!

Varjuné Szalai Margit

Egy valóra vált jubileumi vízi emléktúra

2006. nem volt épp egy unalmas év! Hozott reánk derűt-borút, esőt-havat, belvizet-árvizet dögvél, megdől egy-két vizes rekord – máig nem tudjuk, örülünk vagy sem. Történetek persze kellemesebb emléket idéző dolgok is, hogy mást ne említsek, ezen évben töltötte be 50. születésnapját az Alföld egyik emblemikus vízi létesítménye, a Keleti-főcsatorna. Keleti (debreceni) szomszédaink hogyan is ünnepelehték volna ezt másként, mint a csatorna vizén lapátolva, megosztva büszkeségüket az ország odasereglett vízügyeseinek népes seregével.

Két évvel később a debreceni vízügyesek akkori, azóta országos szakmai irányítónkká előlépett vezetője (a tájékoztatlanabbak kedvéért Kóthay László szakállamtitkárt tiszteletjük az említett úrban) egy kötetlen vezetői csevej közben szinte véletlenül megemlítette, hogy hasonló jubileumi rendezvények ön-és közmegebecsülésünk szempontjából is hasznosak lehetnének, sőt! Horgász zsargonban szólva: kapás, bevágás, akadt! Néhány nappal később megszületett „csatlakozási nyilatkozatunk”, és szinte máris a szervezés közepében találtuk magunkat.

Hogy el ne felejtsem megnevezni az alkalmat: 2008. évben lépett emberi mércével mérve igazi felnőttkorba a Nagykunsaági-főcsatorna (talán egyszer kiérdemel egy rangjához illelő elnevezést is), betöltötte a 30. életévét.

A programkészítés kezdetén sok minden bizonytalan volt, egy biztos pont akadt: a méltó megemlékezés kizárólag a vízen képzelhető el – elvégre a sörfőzdei mesterművek napját sem borospincében ülik!

Beindult a szervezés és hamar kiderült, hogy az alcímében a hangzatos „vízről elvégzendő 30 éves revíziós felülvizsgálatnak” titulált rendezvény bizony igen előkelő és színvonalas rendezvénysorozat része lehet, amelyet ma már ország-világ így ismer: a „Tisza-hete”.

Emléktábla avatás a Nagykunsaági-főcsatorna beeresztő műtárgyánál (Borbás Imre –balról– abádszalóki polgármester, Kóthay László szakállamtitkár, Varga László igazgató)

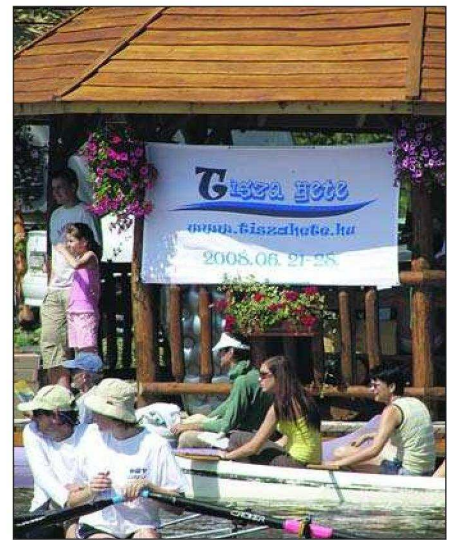
Kérdezhetnék (na nem közülünk valók), hogyan kerül a csizma az asztalra? Vagyis hogyan van ez a kapcsolódás a Tisza, mint természetes folyó és a Nagykunsaági öntözőcsatorna, mint „echte” művi létesítmény között? Hát igen, a létesítmény művi, de a XXI. századra hangszerezve némi emberi segédlettel ugyanúgy juttatja el a folyó vizét a Nagykunsaág és a Körös-völgy szomjazó tájaira, mint hajdanán évszázadokon keresztül a Tisza tete azt teljesen önerejéből.

Nos, itt most ugrok egy kicsit az időben, mert bár szólhatnék a szervezés kemény munkájáról, dicsérhetném az Igazgatóság minden szak- és illetékességi területét reprezentáló szervezőgárda kitarását és virtuozitását, egész oldalas cikket írhatnék a nehézségekről – de hát ez itt nem a bulvársajtó, és mi nem „Győzike-show”-t akartunk szervezni, következésképp én sem akarok leragadni a kóritésnél.

Kialakult tehát a program, négy kemény, lapátolós nap, megannyi felfűzött eseménnyel. Csak dióhéjban a legérdekesebbekről:

1. nap (06. 22.) Poroszló-Abádszalók

25 km-es bemelegítés a Tisza-tavon, az egyidejű vízen tartózkodás (siker) Guinness-rekord kísérlete, ismerkedés a tóparti vendégsze-

Regisztrálás a Poroszlói kikötőben

rettel (bátrabb hajósok a víz alatti világ megtekintését is felvállalták), majd egymással. Igaz, a kötelező ismerkedési estét el kellett napolni (írjuk a fáradság rovására), ezért a csapat javának a takarodó alaposan elhúzódot.

2. nap (06. 23.) Abádszalók-Kunhegyes (Telekhalom)

A legrövidebb (14 km-es) táv a legtöbb eseménnyel megtűzdelve: meglegrekord kísérlet (siker), emléktábla avató, ünnepség őshonos pontytelepítéssel, a Mirhó-emlékmű megkoszorúzása, számtalan poén vízen és parton, a Telekhalmi szivattyútelep elfoglalása után a Közép-Tiszai Mg. Zrt. vezetői által szervírozott kiváló vacsora elfogyasztása és mindezek megkoronázásaképpen egy hangulatos éjsza-

A színes kenek szokatlan látványa a Nagykunsaágin

Koszorúzás a Mirhó emlékműnél

kai pancsolás a vadonatúj kunhegyesi strand-fürdőn – természetesen a város polgármesterének vendégeként és társaságában.

Elöl a vezérhajó

3. nap (06. 24.) Telekhalom-Kétpó
37 km-es „Challenge-day”-nek indult, ehhez képest elég laza futam lett belőle – hát igen, a „vizesek” közismerten sportos csapat, így aztán két formába hozó nap után már a hajók szinte maguktól szántották a vizet. A nap programja sajnos kiegészült egy szomorú megemlékezéssel is: a közelmúltban tragikusan elhunyt, a Nagykunsaági-főcsatornával kezdő vízügyes korától szoros szakmai kapcsolatban álló, volt mezőtúri kollégánktól, né-

hai Boda Lászlótól, az örményesi 14. számú műtárgynál vett végső búcsút a résztvevők népes csapata (a csatorna hullámsírfában elsüllyedő virágcsokor és a néma csenddel adózók látványa igazán megrendítő, egyben méltó tisztelgés volt Laci emléke előtt). A nap végén a kétpói Almássy kastély bőkezűen osztogatott vendégszeretete igyekezett gyógyírt hinteni a megfáradt csapat sajtó tagjaira – fényes és zajos sikerrel. Kétpó polgármestere jóvoltából megismerkedtünk egy új termékkel is, a neve: pó-linka. (Ki sem találánk, mi lehet az!)

4. nap (06. 25.) Kétpó-Öcsöd

Egyszer minden jónak vége szakad: rövid 17 km-es levezető csobogás után – hogy el ne felejtsem megemlíteni, a kényszerű dokkolások számát jócskán gyarapította az a tudat, hogy

Mindent fizetek!

Rövid értékelés, a rendezvény hivatalos lezárása és az emlegetett étkek mértéktelen elfogyasztása után (igazságtalan lenne, ha nem tennék említést Öcsöd település első emberének személyesen kifejezett vendégszeretetről), bármily fájdalmas is, eljött a búcsú ideje.

A kétpói Almássy kastélynál

Magára valamit is adó szakmai rendezvény nem érhet véget ajánlás nélkül, mi is megfogalmaztuk a magunkét, amely így szól: „Oly szép víz van kis hazánkban, megannyi évfordulóval. Ajánljuk, hogy a jövő évben valaki vegye át a stafétabotot – várjuk a meghívást, ott leszünk!”

Horváth Béla

Estebéd Öcsödön

A vakmerő kezdőcsapat a sarudi strandon tartott rövid pihenő után folytatta a közel száz kilométeres vitértúrát

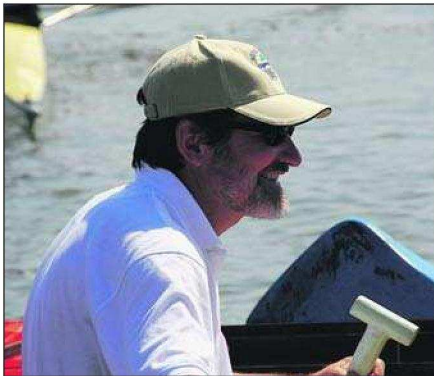

KENUTÚRA

A Nagykunsági-főcsatorna üzembe helyezésének 30. évfordulója alkalmából 2008. június 22-25. között megrendezett kenu-túrán a VMVO is részt vett. A főszervező Göblyös Laci volt. Az osztály kapott egy kenu, így aki szeretett volna vízre szállni, annak lehetősége is volt rá. Próbáltuk úgy beosztani a legénységet, hogy az erőviszonyok, és a vízi jártasság tekintetében vegyes társaság alakuljon ki.

AZ ELSŐ NAPOT

az összetartás, a bizalom és a versenyszellem jellemezte. Feltétel nélkül megbízni, szót fogadni annak, aki már nem csak látott de ült is kenuban, esetleg gyakori vízitúrázó is. A többiek vízre szállását nézve a lányok igen megijedtek. Nem gondolták, hogy bizonyos esetben a kenuval „tengeralattjáró” üzemmódban is lehet közlekedni. Az elindulás az osztályvezető segítségével és biztosításával probléma-

Bélnak biztatására csak elindultunk

mentes volt, és ment az evezés is. Úgy tűnik, az öntözős csoport tagjai jól húztak együtt. Olyannyira, hogy elmondásuk szerint az őket vérszesen megközelítő hatására, igen gyorsan is képesek voltak evezni. A nap végét sajgó fenékekkel és izomfájdalmakkal zárták, de megérté ott lenni.

V - mint vasárnap

san is képesek voltak evezni. A nap végét sajgó fenékekkel és izomfájdalmakkal zárták, de megérté ott lenni.

A MÁSODIK NAPOT

a széthúzás jellemezte. Hogy miért? Több oka is lehet, de a legvalószínűbb az, hogy egy férfi, három nő együtt túl izgalmos felállítás. Hasznos Sanyi szerint a lányok össze-vissza húzták. A lányok szerint pedig Hasznos Sanyi nem tudott kormányozni. Haladni úgy tudtak, hogy a lányok mind a hármán azonos ol-

dáról eveztek, Sanyi pedig a túloldalról kormányzott. Ezzel a technikával sikerült megismerkedniük a bal és a jobb parti nádszegély élővilágával is. A célba érésnek Rády Kati anynyira megörült, hogy szemüvegestől ugrott a „Nagykunságiba”. A pápaszem persze nem lett meg, de semmi gond, mert azóta a szemüveg helye monitoring hely lett, mivel figyeli a vízminőséget. A probléma csak az, hogy a látott adatokat nem tudjuk feldolgozni. (Hasznos Sanyi és Göblyös Laci nyomán) Meg kell, hogy említsem, hogy a hétfői „legénységnek”

Hétfő - illetve csak négy

sikerült összeismerkedniük a miskolciakkal. Pálinkát kértek tőlük, abból a célból, hogy Sanyit jól lecsendesítik, és akkor talán jobban boldogulnak vele. Megígérték, hogy másnap pogácsát, sört, és pálinkát is adnak cserébe. Másnap a pogácsa elkallódott az autóban, a sört Kati szemüveg híján másnak adta, a pálinka helyet pedig véletlen csere folytán ásványvizet kaptak. Később azonban minden helyére került.

A HARMADIK NAPRA,

amely a leghosszabb táv volt, azok jelentek, akik egy kihagyhatatlan buliként kezelték a túrát. A zökkenőmentes vízre szállást, elindulást kellemes idő kísérte. Igyekezünk a túra minden percét élvezni, fürdeni, ahol csak lehetőség volt rá, leelőzni mindenkit, illedelmesen köszönni, ismerkedni, sörözni, sört elcserélni pálinkára, sörmegállónál (Hasznos Sanyi nyomán) ismét sört inni. A nap vége felé egy kicsit beleuntunk a jobból nádsáv, balról nádsáv, elől messze semmi látványába. Ekkor kapaszkodtunk - veszünkre - a motor-

Idézet az ATIKÖVIZIG kenu csapata által Göblyös László főszervezőnek írt leveléből:

„Kedves Laci!

A szegedi viziges csapat szeretné Neked még egyszer megköszönni a nagyszerű élményt, amit a kenu-túra nyújtott. Nagyon flottul meg volt szervezve az egész rendezvény, mi teljesen meg voltunk elégedve mindennel - fürödni meg fürödtünk itt-hon...!: Megemeljük a képzeletbeli kalapunkat is előtted!

Gratulálunk a remek szervezéshez, s a kitartáshoz...!”

Kedd - a mi szemüvegünk megmaradt!

csónakba. Az addig száraz holmijaink eláztak a becsapódó víztől, így vízben ülve jutottunk a célba.

A NEGYEDIK, ZÁRÓ NAPRA

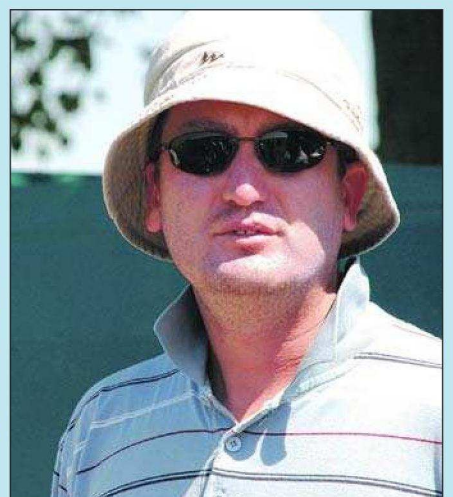
is felállt a csapat. A többiekhez képest frissek, kipihentek voltak, és jól haladtak. Mosolyogva intettek a lehagyott kenuknak. Pancsoltak a 34. sz. műtárgynál, és a célban beálltak segíteni: ajándékokat, és egyéb útravalót összekészíteni a vendégeknek.

Szerda - már majdnem csütörtököt mondtunk

A túrán Mi fizikailag, Göblyös Laci - pedig elmondása szerint - agyilag fáradt el. Azóta viszont teljesen összeszedte magát, lehet a következő rendezvény szervezését rábízni, mert ez sikeresnek bizonyult. Az ATI-KÖVIZIG Vízpart című lapjában egy oldalon keresztül fényezik a kenu-túrát és a magas fokú szervezést. A többi VIZIG-es lappal pedig még nem is találkoztunk. Mi csak így, egyszerűen: köszönünk mindent!

Kelemenné Mészáros Szilvia

A fáradhatatlan főszervező

Haltelepítés a Tisza-tóba és a főcsatornába

Tisztelt Vendégeink, Kedves Kollégák!

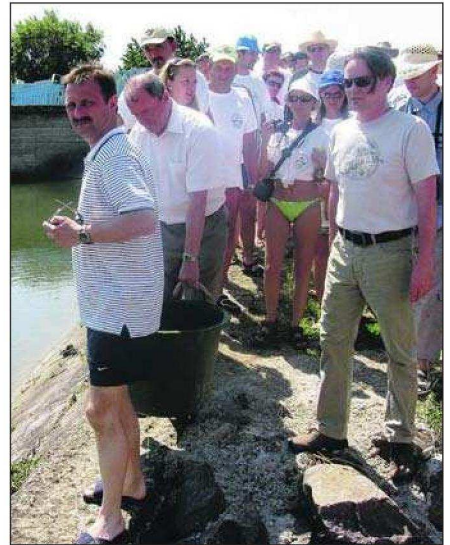
A KÖTI-KÖVIZIG részéről őszinte örömiünkre szolgál a nyurgatópnty kihelyezés (8 mázsza a főcsatornába, 5 mázsza a Tisza-tóba), mert gyarapodni, gazdagodni mindig öröm. Legyen szó akár szellemi, anyagi vagy éppen a természeti értékek gyarapodásáról. Itt és most olyan értékes és veszélyeztetett halak jutnak új életérbe, amelyek nem csak a horgászok-halászok, de minden természetet kedvelő ember számára fontosak, ismertek.

Külön öröm számunkra, KÖTI-KÖVIZIG-esek számára, hogy egy korábbi álmunk megvalósulását láthatjuk. Magyarországon először - a 80-

ságossági és környezetvédelmi problémák sorát vetette fel, a mechanikus növényzetszabályozás pedig igen költséges módszernek bizonyult. Miután a törvény 14. §-a a nem őshonos halfajok természetes vagy természetközeli vizekbe való telepítését tiltja, ezért 1996. óta ezt a gyakorlatot jelenleg nem tudjuk követni.

A jövő együttműködési területeként azonban továbbra is indokoltnak és kivitelezhetőnek tartjuk újra megpróbálkozni ezzel a módszerrel - természetesen úgy, hogy ezzel ne sértsük a természetvédelmi érdekeket.

A csatornák - amelyekben ezt a hatékony merdénfenntartási módszer alkalmazását továbbra

Kóthay László szakállamtitkár és **Varga László** igazgató együtt kezdték meg a haltelepítést

„Három kívánság, a kívánságom az...”

as évek végén - a VIZIG-es kollégák hívták fel a figyelmet a tiszai nyurga- és tőpnty veszélyeztetett voltára, jelentős állománycsökkenésére. Amikor 1989-ben elkezdtük a tározói nyurga- és tőpnty állomány félmesterséges szaporítását úszópontonon a Sarudi medencében, a MOHOSZ szakemberei már akkor is támogatták munkánkat. 10 évig, 1989-99. között vittük a stafétát, ezután átadtuk az arra illetékesebb MOHOSZ-nak, mivel 2000. után a gyakori árvizek nem tették lehetővé a több hónapos szaporítást, hiszen a kollégák részt vettek az árvízi védekezésben is. Úgy látjuk, az ügy jó kezekbe került. Gratulálunk!

A VIZIG és a halászati hasznosítók között a halfajok tekintetében volt egy másik igen sikeres együttműködési terület is. A mesterséges víztestet a '70-es évektől kezdődően rendszeresen népesítettük amurokkal. Az amur telepítés egy igen gazdaságos karbantartási módszer volt, hiszen azon túl, hogy a halak korgó gyomruktól vezérelve áprilistól októberig igen hatékonyan szabadították meg a medret a vízfolyást gátló vízinövényzettől, emellett sportélményt nyújtottak a horgászoknak, súlygyarapodásuk pedig megjelent a vizek környezetében élők tányérján.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény betiltotta az amurok kihelyezését a halastavakon kívüli vizekbe. A növényzet gyérítésére ajánlott vegyszeres kezelés azonban gazda-

is indokoltnak látjuk - nem természetes, hanem zömében mesterségesen kialakított víztestek.

A telepítés helyett is indokoltabb kihelyezésről beszélni, mivel ezekről a zárható kis vízte-

rekről ősszel lehalászható, visszafogható a halállomány, sőt a legtöbb esetben ez szükség-szerű is, hiszen az állomány átteleléséhez nincsenek meg a megfelelő feltételek.

Bízom benne, hogy a maihoz hasonló közös akciók a jövőben nem kizárólag az őshonos halak telepítésére, hanem egyéb a - közcél szempontjából hasznos - halfajokra, így pl. az általunk karbantartási eszköznek tekintett amurra is kiterjedhet.

A megjelenteknek kellemes időtöltést, szép lát-nivalókat, és ha van közöttük horgász, azoknak a - rövidesen megsimogatható nyurgapontyok - néhány nagyra nőtt felmenőjét kívánom.

Dr. Teszárné Dr. Nagy Mariann
Kovács Pál

(Elhangzott 2008. 06. 23-án a Kiskörei-tározóba és a Nagykunsági-főcsatornába történő haltelepítés előtt)

A műszaki igazgatóhelyettesünk, Lovas Attila is segített